46ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 560 — ՊՈԼԻՍ — ՓԵՏՐ՝ 24/9 ՄԱՐՏ՝ 1903 — ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ — 1320 ԶԻԼՀԻՋԱՅԷ 10 — 24 ՇՈՒՈՒԱՔ 1318

JOURNAL ARMENIEN
MANZOUMÉI-EFKIAR
38, Grand' Rue de la S-Porte, 38
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԴԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԽՄԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
63, Գալաթիա Սալի մահալէսի, 38
Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ չեն արուիր։

Մանզումէի Էֆքիար

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افکار
ارمنجه یومی وسیاسی غزتهدر
صاحب امتیازی : اوحانس فرید
اداره خانهسی : باب عالی جادهسنده نومرو ۲۸

ԳԻՆԸ ԱՐՏԱՔԻՆ
Տարեկան Վեցամսեայ
Գոլոյ համար 80 գր. 50 գր.
Գաւառներու համար 108 » 60 »
Դրատուհիներու համար 25 ֆր. 13 ֆ.
ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 գրուշ։
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

10 ՓԱՐԱ — "ՄԱՆԶՈՒՄԷ,, ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ՕՐՈՒԱՆ ՄՏԱԾՈՒՄՆԵՐ

ՍԻՐԱՀԱՐՈՒԱԾԸ

Բարեկամ մը ունիմ, որուն անվրէպ կը հանդիպիմ ամէն գիշեր, երբ երկաթուղիի վերջին կառախումբով ընակարան վերադառնամ։ Երէկ կրկին գայ գինք սպասումի սրահին մէջ, ուր աչխարհիկ մտածումներէ 'հեռու' սիկառը կը քաշէր, որոճալով օրուան գործառնութիւններուն վրայ որոնց ամենափոքր անձնատուր եղած է, գործի նկատմամբ ունեցած սէրը մոլութեան հասցնելու ատիճան ծայրայեղութեամբ։

Ուրիշ ուղեկիցներ որ քովս կը նստէին, կը քննադատէին վաճառականը որ նախանձելի հարստութեան մը տիրացած ըլլալով մեկտեղ, բնաւ չէր խորհեր զուարճութեան, քաղցր ժամանցի վրայ և շարունակ գործի, հաշիւի տենդոտ մտածումներով կ'զբաղէր։ Գարեջուրի գաւաթներուն շուրջ համախմբուած այս ձրի քննադատողներուն դէմ՝ վաճառականը պաշտպանել, անոր արարքը արդարացնել անօգուտ աշխատութիւն մը պիտի ըլլար, քանի որ առեւտուրի մարդուն և իր քննադատներուն տեսակէտները բոլորովին կը տարբերէին իրարմէ։

Այս ուրախ զուարթ մարդիկը կը կարծէին որ զուարճութիւններուն ամենէն հաճելին, աշխարհի ամենէն հրապուրիչ կեանքը, խաղի կամ ըմպելիի սեղաններուն շուրջ և կամ կիներու ընկերութեան մէջ միայն կարելի է ըմբոշխնել, և թէ ան որ հաստատ հիմի մը վրայ դրած է ապագան, որ հաղարաւոր ոսկիներու տիրացած է, պէտք չէ այլեւս աշխատի, տառապի, յոգնի, քանի որ դրամի պէտք չունի ապրելու համար և իր հարստութիւնը թոռէ թոռ կրնայ ապրեցնել ամբողջ ընտանիքը խիստ բարեկեցիկ պայմաններու մէջ։

Աշխատութեան նկատմամբ ասանկ սխալ կարծիք տածողներուն թիւը ստուար պէտք է ըլլայ մեր մէջ, քանի որ գործի մարդիկ ալ նոյն համոզմութեամբ մտի վրայ կը հմտորուին։ Եթէ աշխարհ այսպէս ըմբռնէր գործը, աշխատութիւնը, եթէ միմիայն ապրուստ ապահովելու համար մարդիկ գործի ձեռնարկէին, այն ատեն ինչպէս կարելի պիտի ըլլար ներկայ առեւտրական զարգացումը ձեռք բերել։ Անոնք որ անուն ու դիրք չինած են հրապարակի վրայ, անոնք որ ինքնաշնութեամբ զարգացած ու ամենուն գլուխը անցած են վաճառականութեան մէջ, բնականաբար իրենց ուրիշ արհեստակիցներէն տարբեր կերպով խորհող գործող և զգացող անձնաւորութիւններ են։

Ցաղղութիւնը կարելի չէ գտնել ո և է առեւտրական կամ գիտական ու գրական գործի մէջ, եթէ մարդ կատարեալ կերպով չփարի անոր։ Մինչեւ որ գործին չսիրահարի, գիշեր ցորեկ անոր վրայ չխորհի, ամբողջ ոյժը միեւնոյն նպատակին չյատկացնէ, չի կրնար տեղ մը բռնել հրապարակին վրայ։ Միշակութիւնը սոսկալի բան է, առեւտուրի մէջ մանաւանդ՝ անկում ըսել է, անոր համար որ միշակը մինչեւ որ երերայ, աղուձախ դառնայ, կատարելապէս գործին նուիրուած արհեստակիցը կը գլէ կ'անցնի որուն ետեւէն չարախօսել ուրիշ բան չի մնար ընելու յետամնացին։

Ինչ հարկ հեռուները երթալու. մեր առեւտրական հրապարակին վրայ յաջողած անձնաւորութիւններուն ընթացքը նկատողութեան առնել կը բաւէ։ Անոնց ամենքն ալ առուտուր առաջին չոգենաւով կամ ռելսով կը վազեն իրենց գործին գլուխը, ուրիկ վայրկեան մը իսկ չեն բաժնուիր մինչեւ իրիկուան մութին, ուր ամէնէն վերջին չոգենաւով կը մեկնին վազելով։

Գործի համը չճաշակողներու համար զարմանալի կը թուի աշխատութեան այս ատիճանը, մանաւանդ երբ տեսնեն որ դրամի պէտք չունեցող, անուն հռչակ ունեցող անձինք են որ այսչափ անձնատուր եղած են աշխատութեան։ Սակայն քիչ շատ գործի համն առնողը գիտէ արդէն թէ, աշխատութենէ աւելի քաղցր, աւելի հաճոյալի ժամանց մը չկայ աշխարհի մէջ մարդուս համար։

Ինչ բան կայ արմէ չշրջուի, չյափրանայ մարդ. ամէնէն ընարեր ներկայացումները, ամէնէն հրապուրիչ ընկերութիւնները ժամանակ անցնելով կը կորսնցնեն իրենց հմայքը և ատիճանաբար նուազ հաճելի կ'ըլլան։ Բայց գործը, առեւտուրը ո՛րչափ առատ ըլլայ, որչափ բաղմաթիւ անձեր ներկայանան գնում մը ընելու, կամ գործի վրայ խոսելու, այնչափ ոգեւորութիւն, քաջալերութիւն, կորով կը ներշնչեն գործի մարդուն, որ փոխանակ յոգնելու, ձանձրանալու, ընդհակառակը աւելի ջերմ սիրով կը վերաբերուի աշխատութեանը։

Մարդիկ կը տեսնենք որ մէկ օրէն միւսը կամաց կամաց կը բարձրացնեն իրենց առեւտրական մակարդակը և մէկ քանի տարիէ՝ աւ մէրը կը դառնան հրապարակի այս ինչ ճիւղին։ Անտարբեր, միշակ արհեստակիցները որ իրենց ապրուստին չափ դրամ ձեռք անցընելէ ուրիշ բանի վրայ չեն խորհիր, փոխանակ առաջացող մարդուն օրինակին հետեւելու, կ'սկսին բամբասանքներ, չարախօսութիւններ յերիւրել անոր նկատմամբ, սխալ կը գտնեն անոր ուղղութիւնը, անանկութեան հոտեր կ'առնեն անոր գործառնութեանը տակէն, մինչեւ չրթունքը ընկղմած է պարտքի մէջ կ'ըսեն։ Վերջապէս իրենց օդին խմելով, քէֆը ընելով՝ կ'սկսին ծամել միսը մարդուն, որ բնաւ չզբաղիր ուրիշներու ըսի ըսածով։ Անիկայ ամբողջ մարմնովը գործին փարած՝ վերացած է գձուձ մտածումներէ, սիրահարած է իր ձեռքի գործին, որուն վրայ կը խորհի գիշեր ցորեկ, և երբ այլափ միտք կը յոգնեցնէ, ընկան է որ գնելու և ծախելու նոր ապարէշներ գտնէ, ապրանքի նոր տեսակներ կը հայթայթէ որոնք անվկանդ հաստատութիւն մը կուտան գործին և կը գնեն հիմնարար առաջադիմութեան։

Մեծ վաճառականներու միայն յաջուկ չէ գործին սիրահարելու սկզբունքը. մանրավաճառներ, ինքնագնութեամբ գործի սկսողներ, կամ իրենց հօրմէն գրամագլուխ ժառանգողներ ալ առ հասարակ պէտք է այս ուղղութեամբ առաջ քալեն։ Մերուսի խանութպան մը կը ճանչնամ որ երբ տեսնէր որ առուտուր չկրնար ընել այն օր, կ'ելլար խանութը կ'ուլէր, ապրանքները կը մաքրէր, ապակիներուն կը սրբէր և հաստատ հաւատքով յամառորդի կը սպասէր։

Խանութը քիչ մը փայլուն կամ անփայլ պահելը թերեւս անչնչան պարագայ մը սեպուի, բայց մեծ գաղտնիք կայ անոր մէջ, անոր խանութին փայլունութեանը հոգ կը տանի, ըսել է շարունակ գործին վրայ կը խորհի, անով կ'զբաղեցնէ միտքը, հետեւաբար չի թոյլատրեր որ աբեւին ազդեցութենէն գունատին ապրանքները և կամ փոշին աղտ մը գոյացնէ անոնց վրայ, կամ մուկը կրծէ զանոնք։ Հոգ չէ հեռաստանդարտաճառ մը թող ըլլայ հոգածու խանութպանը, անիկայ պիտի առաջանայ, և վասահ պէտք է ըլլալ որ բախտն ալ պիտի ժպտի իրեն։

Մեր մէջ դեռ աշխատութիւնը ըմբռնուած չէ կատարեալ կերպով և կը կարծենք որ առուտուն գործին եկող և գիշերը ուշ վերադարձողները մեծ զոհողութիւն կ'ընեն։ Աւելի զարգացած կեդրոններու մէջ սոկայն, ուր հարուստները միլիոններով կը հաշուեն իրենց ոսկիները, քալել չի կայ, մարդիկ կը վազեն հեւ ի հեւ, ժամանակները չափուած ճշդուած են, մարդ մարդու քով չկրնար երթալ գործի ժամանակ սուրճ խմելու կամ պարապ խօսքերով գլուխ ուռեցնելու, ամէն մարդ գործին սիրահարած և կատարեալ սրտով նուիրուած է զբաղումին և անոր համար ալ ամէն աշխատող, խորհող, գործող անձ որ մոլութիւն մը չունի, հարուստ է ու բարեկեցիկ։

Հարստութիւնը կարծուածին չափ դժուար չէ, սկզբունքներ կան որոնց հաւատարիմ մնալով կրնայ ուշ կամ կանուխ հարստանալ մարդ, և այս սկզբունքներուն առաջինն է գործին սիրահարը ըլլալ։ Մնաց որ պարտակատութեան ձայնն ալ կայ որ հարստութեան ձայնէն զօրաւոր է պարտաճանաչ մարդուն համար։ Ընտանիքի հայր մը երբ խնամ կը տանի իր պարտքատերուն, անձնուիրութիւն կ'ընէ զաւակներուն ու կնոջ համար, բնականաբար պարտականութենէն տարբեր բան մը ըրած չըլլար. գործն ալ ճիշդ ասոր պէտ է. խնամքի, հոգածութեան, անձնուիրութեան կը կարօտի, ո՛վ որ մտին ծայրովը կը բռնէ զայն, պղ վերարերում կ'ունենայ անոր նկատմամբ, իր հաճոյքները կը նախադասէ գործին, անիկայ կը գտնէ պատիժը. որովհետեւ էրգը սատիկ նախանձոտ է և չի ներեր որ իրմէ ուրիշ մէկը նախապատուութիւն ունենայ մարդուս սրտին մէջ, և ով որ իր դէմ գրժէ, ինքն ալ վրէժը կը լուծէ անկէ, զայն լքանելով՝ ու իր տեղ՝ Ազգատութիւնն ու Թշուառութիւնը զրկելով վաճառատունէն ներս։

Իր յաջող յօդուածներովը «Մանզումէ»ի ընթերցողներուն ծանօթ կին գրող մը, որ «ՄԱՔՐԻՆԷ» ծածկանունին տակ կը պատուրի, իր կարծիքը կը յայտնէ, հետեւեալ յանդուգն ու խրոխտ գրուածքովը, սիրային զոհողութեան յուզիչ պատմութեան մը մասին, զոր ուրիշ կին գրող մը «ՏԻԿԻՆ Զ. Պ.» յաջողապէս ներկայացուցած էր այս էջերուն մէջ եւ որուն նիւթը կը կազմէր հետեւեալ եղելութիւնը.— Զարեհն անուն երիտասարդ մը եւ Նուարդ անուն աղջիկ մը զիրար վերջին ծայր սիրեղով նեանուած էին։ Գլէմանս անուն խառնակեաց կին մը կը միջամտէ ասոնց սիրոյն եւ կը սպառնայ ազդու դեղով մը կուրցնել Զարեհին աչքը, եթէ Նուարդ չյօժարի զայն իրեն բռնուլ։ Թշուառ աղջիկը՝ Նուարդ՝ նախասեծար կը համարի զրկուիլ իր սիրական Զարեհէն, քան թէ կուրցած տեսնել զայն, հետեւաբար կը հրաժարի իր սէրէն։

"ԿՈՅՐ ԱՄՈՒՍԻՆԸ,,

«Մանզումէ»ին կարդացողները կը յիշեն անշուշտ «Կոյր Ամուսին» խորագիրին տակ, գողտրիկ ոճով մը յուզուած վիպական պատկերը։ Սէրը՝ կեանքին աղն է, որ կեանքին հետ կը սկսի ու անոր հետ կը վերջանայ՝ պարբերաբար իր պաշտամի առարկաները փոխելով։ Եւ ո՞վ ունեցած չէ իր գարնան տարիքին մէջ սիրավէպ մը, առաւել կամ նուազ տեւականութեամբ. երջանի՞կ մահկանացուներ՝ եթէ ամուսնական բրոպականտայով վերջ գտած է իրենց սերզգացումները։

Վիպակ մը, որ ոյնքան կարեւոր խնդիր մը յուզելու հանգամանքը ունի, անկարեւոր չեմ նկատեր անով զբաղիլ։ Կարծիքներուն անկախութիւնը յարգելով, չնորհակալ պիտի ըլլամ եթէ ուրիշ մը աւելի արամախոհական փաստերով գայ կարծիքս հերքել. ասով, լրագրութիւնը ազատ տպարէզ մը պիտի հանդիսանայ ամուսնական կարծիքներու փոխանակութեան։ Ասկէ զատ, խնդիրը յուզուելով, ճշմարտութիւնը պարանքէն պիտի զատուի և աւելի որոշ ու յզկուն ատաղձ մը պիտի դառնայ։ Կալին մէջ դիզուած ցորենը յարդէն զատը հա՛նելն է. ուրեմն քիչ մը հովին ատանք սա այժմէութիւն ունեցող խնդիրը։

Պահ մը անանկ ենթադրենք թէ՝ այդ սիրավէպը մտացածին չէ և իրական կեանքէ քաղուած էջ մըն է։ Թէ՝ հերոսուհին՝ Նուարդ՝ կենդանի անձնաւորութիւն մը՝ անմխիթար վիշտով ու թաղութեամբ կուլայ իր յաւէտ պաշտելի Զարեհը։ Արդարեւ, ի՞նչ վատ պատկեր, ի՞նչ անձնուրաց սէ՞ր, լա՛լ ուրիշին՝ նո՛յն իսկ ոսոխի մը հաճոյք առթելու համար... չնտակը երեւակայելն իսկ դժուար է։ Աւետարանի առասկան գործադրութիւնն է «Մի՛ ալ հակառակ չարին՝ այլ եթէ ոք ապտիցէ ապտակ յաջ ծնօտ քո դարձո՛ նմա և զմիւսն»։ Նուարդ խոհեմութեան ձայնին հեռեւած էր Զարեհի սէրէն հրաժարելով։ Սակայն, անցինք գործնական կեանքին։ Ըստ իս, մարդ, կեանքին մէջ, ներքին կորով մը, ուժ մը ունենալու է, գոնէ իր անհատականութիւնը պաշպանելու չափ. խոհեմութիւնը տկարութեան հետ չփոթել ըսել է՝ անձի մը համար, չպաշպանել իր ամուսնական շահերը և կեանքին ունեցած իրաւունքները։ Կեանքի այս սեղանին հրաւիրեալները, չեն կրնար նպաստաւոր մտածել իրարու համար. իւրաքանչիւրը իր գոյութիւնը, իր անհատականութիւնը կ'ուզէ պաշպանել. իրաւունքը ազդեցիկինն է։ Եւ իրօք, ո՞վ կրնայ Նուարդին հոգիին դառնութիւնը չափել, ո՞վ արդեօք կրնայ անոր ցաւած սիրտին դատարկութիւնը լեցնել, զոր առթեց իր սիրած Զարեհը։ Եւ ինչո՞ւ, որպէս զի աշխարհիկ կին մը իր վայրագ իղձերուն յագուրդ տայ. արդեօք սա ինկած կնիկին քանի՞երորդ սէրն է սա, և տակաւին քանիե՞ր պիտի ունենայ...։ Եթէ Նուարդ կին մըն է, զգայո՛ւն ու սիրավա՛ռ, եթէ Նուարդ կի՞ն մըն է, միսէ, ոսկորէ, մէկ խօսքով հոգիէ ու մարմնէ բաղկացած՝ անկարելի է որ տեղի տայ ուրիշի մը՝ սիրոյ ասպարէզին մէջ։

Հէնթէքի կացութիւնը նուազ յուզիչ կը գտնեմ ես իր ամուսնոյն գետնաքարշ դիակին առջեւ, քան զոր պիտի ունենար՝ եթէ ուրիշի մը քովը տեսնէր զայն, որովհետեւ մահը հաւատարիմ աւանդապահն է կեանքին։ Նուարդի թոյլ ընթացքը, գովելի չեմ նկատեր ես, քիչ նախանձաբեկ հոգի մը կրելով հանդերձ։ Եթէ իսկապէս Զարեհ ու Նուարդ կը սիրէին զիրար, անխառն սէրով մը, դժուա՞ր բան էր, այն միջամտող օձը, առնէն դուրս հանել և խաչատառութեան նշաւակ ընելով՝ արդարութեան ձեռքը յանձնել։ Ինչո՞ւ Զարեհ տեղի տուաւ այդ նոր սիրոյն. ինչ որ տեսայ հոտ՝ սա էր թէ Զարեհին սիրաը սիրոյ պահարան մը չէր, այլ անուրդի հանուած ապրանք մը, ո՛վ որ աւելի վճարեց ան տէրը եղաւ անոր։ Չէ՛, տակուն նկարագիրի գործ չէ սա. կին մը գուցէ արդարանայ իր տակարութիւնը խոստովանելով, սակայն այր մը բնա՛ւ... քանի որ այրերը, կատարելութեան ամէն իրաւունք իրենց վերապահած ըլլալ կը կարծեն։ Ամուսիններու այս յարփոփոխ վիճակը ընտանեկան յարկին հիմերը կը քանդէ։ Պաշտածը այրելու չէ. կին մը եթէ նոյն իսկ ինչ ինչ թերութիւններ ունի, աւելի ուղղելու է զանոնք քան թէ յանկութիւններու այդ անդարձ հեռացումին վրայ խորհիլ։ Եւ արդէն, այն ուրիշն ալ, որ գուցէ այնքա՞ն հմայիչ կ'երեւի, չունի՞ իր յոռի կողմերը. ամէն փայլուն բան ոսկի՞ է։

Չեմ կարծեր թէ Զարեհ փոխադարձաբար յիշէ Նուարդը. նաւակը խրեցաւ ծովուն յատակը, բացուած ալիքները միացան, ամէն բան խաղաղեցաւ, ամէն բան վերջացաւ. խնդիրը տարաբախտ Նուարդին վրայ էր։

Իբր քոյր, սա խորհուրդը կու տամ քեզի, ո՛վ անձանօթուհի, վշտաբեկ ուցաւատանջ գլխիկդ հանդարտեցնելու տեղ մը կ'որոնես և չես գտներ գիտեմ. բայց, գիտցիր որ, քանի կեանքին մէջ յառաջանաս, առապարները պիտի չանցանես. երիտասարդ տարիքը հեշտիւ կը տանի սիրային զրկանքին բոլոր ցաւերը, բայց խորհէ թէ կրնաս շատ ծերանալ և ուշ մեռնիլ։ Ապրելու ճամբան այդ չէ, կեանքի թոհուբոհէն մի փախչիր. դասալիքի մը պէս պայքարէն, կեանքի մեծ կռիւէն մի հեռանար. կեանքին հետ քէն մի պահեր, ասիկա սուղի կը նստի քեզի, մի՛ մոռնար սա կէտը թէ՝ կեանքը հաճելի ընծայել հարկ մըն է. «Մինչեթի զէվք իթմէք ալէմտէ հիւնէր»։ Թող բանաստեղծները կրցածնուն չափ բսեն՝ կեանքը սին է, կեանքը վաղանցիկ երազ մըն է, և.., ես անոնց յոռետես, ապրելու անընդունակ անխորհուրդ խլոդալներ կ'ըսեմ։ Ինչպէս մահը իրական և մեծ է, անանկ ալ կեանքը մեծ և իրական բան մըն է. մարդկային դժուարաբ կը գործադրուին։ Անկեղծ ըլլալու համար պէտք է խոստովանիլ որ, ամուսնական այս երջանիկ կեանքին մէջ մինակ Մէլինէի խնդիրն է որ վիշտ կը պատճառէ սրտիս և մինչեւ հիմայ չեմ կրցած որոշում մը տալ թէ ի՞նչ միջոցով պէտք է հաղորդեմ մեր այս ամուսնութիւնը, որ չզգածուի աղջիկս։

—Աւելորդ մտատանջութիւններ են ատոնք յարեց տանտիրուհին, եթէ ինձի արտանէիք, ես վայելչութեան սահմանին մէջ ամէն բան կը հաղորդէի մեր աղջկան, նաև իմ սիրալիր զգացումներս զոր կը տածեմ իր նկատմամբ։

—Այդ առաջարկդ ալ գէշ չէ, բայց խորհիլ պէտք է։

—Միւս կողմէ սա ալ պէտք է խորհիք որ, մինչդեռ մենք այսպէս կը տատամսինք ճշմարտութիւնն հաղորդելու, ուրիշներ՝ գուցէ մեզի չարիք կամեցող թշնամիներ՝ կրնան խեղաթիւրած կերպով օրիորդին տեղեկագրել մեր ամուսնութիւնը, ու մեծ յուզում պատճառել անոր. հետեւաբար իմ կարծիքովս լաւագոյն միջոցը այն է որ դուք գրէք ճշմարտութիւնը։

(Շարունակելի)

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ

ՔԱՍԻՄ 75

ԿՆՋՈՍ ՀԱՆԳՈՅՑ ՄԸ

ՎԷՊ

Տեղական-ընտանեկան կեանքէ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

Ե.

Տիկ. Շարամովի՝ ամուսնոյն նկատմամբ ցոյց տուած հոգածութիւնը և տաք վերաբերումը խիստ նպաստաւոր տպաւորութիւն ըրաւ հանքատէրին վրայ որ ամուսնանալէն մէկ քանի օր վերջ, ժողվեց ինքզինքը, գլուխէն հեռացուց հացկատակներու վոհմակը և մտադրեց խաղաղ կեանք մը անցընել երիտասարդ ամուսնոյն հետ որ այնչափ կը գուրգուրար վրան ու ընտանեկան շրջանակը հաճելի ընծայելու համար բան մը չէր խնայէր իր կողմէ։ Միակ վիշտը որ կը առաջացնէր Շարամովը Մէլինէն էր. կատարեալ սիրով կը սիրէր աղջիկը և շուարած էր թէ՝ ինչպէս իմացնէր անոր իր Վրացուհիին հետ ամուսնանալը որ անշուշտ սոսկալի ցաւ պիտի պատճառէր փափկասիրտ զաւկին։ Այս պարագան կը դառնանէր ամբողջ կեանքը հանքատէրին որ գիշեր ցորեկ խորհելով հանդերձ չէր կրնար վճռական որոշում մը տալ։ Նամակներ ստացած էր Մէլինէէն, սիրալեղ, հոգեցունց նամակներ, որոնց թէեւ կը տեսնէր հայրական սիրաը ժամ առաջ պատասխանել, բայց ձեռքը առաջ չէր երթար վախնալով որ անակնկալ ամուսնութիւնը մահաբեր կ'ըլլար աղջկանը համար։

Հիմայ ամուսնանալէն իվեր առջի շուարած, շլմրած, անհաւիւ մարդը չէր Շարամով. կատարեալապէս իր անձին տէրը դարձած էր և կը խորհէր ընդարձակ նամակ մը գրել Մէլինէին, և. մանրամասնաբար բացատրել թէ՝ ինչ պարագաներու տակ ամուսնացաւ Վրացի աղջկան հետ, թէ՝ որչափ բարի կին մըն է ան, թէ՝ ինչ բան սէր կը տածէ իր նկատմամբ և թէ ո՛րչափ կը փափաքի ժամ առաջ իր ընկերակցութիւնը վայելել տան մէջ։ Շարամով նոյն իսկ գրեց այս իմաստով նամակ մը, բայց չկրնալով որոշում մը տալ պատռեց զայն։ Եւ այսպէս օրէ օր յետաձգելով վերջապէս չկրցաւ պատասխան գրել Մէլինէին նամակներուն միշտ ատատմսելով ու երկիւղ զգալով։

Այն իրիկուն երբ Տիկ. Շարամով իր եղբօրը հետ վիճելէ ետք տղեկին քով առանձնացած տխուր, յուսահատ կը մտածէր, շուկայէն վերադարձաւ հանքատէրը ինքն ալ Մէլինէի վրայ մտածելով ու սովորութեանը համեմատ ուղղակի ամուսնոյն սենեակը մտաւ. Տիկինը եղբօրը սպառնալիքներուն ազդեցութեան տակ, մոռցած էր իրիկուան արդուզարդն ընել, ուստի Շարամով անոր այս արգահատելի կացութիւնը տեսնելով.

—Ի՞նչ ունիս Սօֆի գոչեց, ինչո՞ւ այսպէս տակնուվրայ եղած ես, սպասաւորները կամքիդ հակառակ բա՞ն մը ըրին։

Տան տիրուհին յանկարծակիի եկաւ ամուսինին ներս մտնելէն, և չկրնալով զսպել ինքզինք, այն ատիճան թուլցաւ որ պիտի արտասուէր։ Շարամով չկրնալով խելք հասցնել կնոջը այս յուզումներուն.

—Ի՞նչ կայ. ըսէ ինչ ունիս, որ այդպէս յուզուած ես։

—Ոչինչ, պատասխանեց տիկինը, և վայրկենական պատրուակ մը գտնելու փութկոտութեամբ, քիչ մը անհանգիստ կ'զգամ ինքզինքս ըսաւ։

Տանտիրուհին շուարած էր։ Մէլինէն սպաննելու համար եղբօրը ըրած սպառնալիքները ահուսարսափ ազդած էին իրեն, որ չէր գիտեր թէ ի՞նչ ընէր։ Պահ մը, մտադրեց ամուսնոյն յայտնել աղջկան սպառնացող վտանգը, բայց միւս կողմէ նկատելով որ իր այս խոստովանութիւնով եղբօրը կեանքը պիտի ջախջախէ, եռ կեցաւ իր որոշումէն։ Երկու հակառակ զգացումները իրարու կը բաղխէին դեռատի կնոջ սրտին մէջ, ո՛չ Մէլինէի սպանուիլը կ'ուզէր, ո՛չ ալ եղբօրը պատժուիլը։ Անակնկալի մը կ'սպասէր, դերմարդկային զօրութեան մը, որ այս երկու չարիքներն ալ անհետացնէր և փրկէր զինք մատանելութիւններու ամէնէն սոսկալիէն։ Ուստի ներքին մտահոգութիւնը չմատնելու համար ամուսնոյն, վայրկենաբար վերատացաւ իր զուարթ դէմքը ու սկսաւ սովորական խօսակցութիւններուն։ Հանքատէրը սակայն գոհ չմնաց ամուսինին այս կացութենէն՝ որուն պատճառը հասկնալու տենչը հետզհետէ աթծարծուելով իր մէջ, սկսաւ ըստիպումներ ընել, խոստովանութիւն մը կորզելու համար կնկանը բերնէն։ Տիկին Շարամով անուղղակի կերպով բան մը հասկնալու դիտումով,

—Մէլինէն ե՞րբ պիտի դառնայ մեր քով, հարցուց,

Կնոջը այս անակնկալ հարցումին վրայ դեփդեղին կարեցաւ հանքատէրը, և խորհրդաւոր չեչով մը.

—Մէլինէ՞ն համար էր որ այնչափ ակնուվրայ եղած էիր, հարցուց։

Վրացուհին կարծելով որ ամուսինը բան մը կռահած է իր եղբօրը չար դիտումներէն, դողաց, բայց ներքին յուզումը չմատնելու դիտումով.

—Այո՛, ըսաւ՝ եթէ ճիշդը կ'ուզես, Մէլինէի վրայ կը խորհիմ. ինչ պիտի ըլլայ այս աղջիկը, ե՞րբ պիտի բերես զայն հոս, ինչո՞ւ այսպէս իրարմէ հեռու ապրինք։

—Ես ալ ճիշդ այդ բառերուն վրայ կը խորհէի, հառաչեց Շարամով ոյրած սրտով, եւ չէի կրնար վճռական որոշում մը տալ։

—Եթէ իմ մասիս կը տարակուսիս որ գժտութիւն մը հանեմ տան մէջ Մէլինէի հետ, բոլորովին կը սխալիս։ Ինչպէս ամուսնանալէ առաջ ըսած էի, անիկա պիտի նկատեմ ես իբրեւ իմ զաւակս, եթէ նոյն իսկ ինձ դէմ հակառակութիւն մ'ալ տածէ, սիրով պիտի ներեմ ես անոր, նկատելով որ անիկա ինձմէ պզտիկ է։

—Ասանք, բացակայութեան մէջ թէեւ կրնան խոստացուիլ, առարկեց Շարամով, բայց իրականութեան մէջ դժուարաբ կը գործադրուին։ Անկեղծ ըլլալու համար պէտք է խոստովանիլ որ, ամուսնական այս երջանիկ կեանքին մէջ մինակ Մէլինէի խնդիրն է որ վիշտ կը պատճառէ սրտիս և մինչեւ հիմայ չեմ կրցած որոշում մը տալ թէ ի՞նչ միջոցով պէտք է հաղորդեմ մեր այս ամուսնութիւնը, որ չզգածուի աղջիկս։

—Աւելորդ մտատանջութիւններ են ատոնք յարեց տանտիրուհին, եթէ ինձի արտանէիք, ես վայելչութեան սահմանին մէջ ամէն բան կը հաղորդէի մեր աղջկան, նաև իմ սիրալիր զգացումներս զոր կը տածեմ իր նկատմամբ։

—Այդ առաջարկդ ալ գէշ չէ, բայց խորհիլ պէտք է։

—Միւս կողմէ սա ալ պէտք է խորհիք որ, մինչդեռ մենք այսպէս կը տատամսինք ճշմարտութիւնն հաղորդելու, ուրիշներ՝ գուցէ մեզի չարիք կամեցող թշնամիներ՝ կրնան խեղաթիւրած կերպով օրիորդին տեղեկագրել մեր ամուսնութիւնը, ու մեծ յուզում պատճառել անոր. հետեւաբար իմ կարծիքովս լաւագոյն միջոցը այն է որ դուք գրէք ճշմարտութիւնը։

(Շարունակելի)

մտաւոր ու բարոյական ուժերը՝ ամուսնութեան կեանքին մէջ՝ կիրարկուելու են։ Մարդուն անհատնում ուանվերը իզձերն են որ կեանքը կը կարճեցնեն։ Կերեւակայեմ թէ որչափ երկայն ու դառն պիտի ըլլար կեանքը, եթէ իզձեր, ակնկալութիւններ, ոգորումներ, պայքարներ ու հեւքոտ վազքեր գոյութիւն չունենային. ո՛չ, ո՛չ, քնա՛ւ, լալով ու մռնչուն ապաստելով կեանքը չի հատներ. վազը՝ երբ արդէն բաւական ուշ, զգաս սխալանքդ, վազը՝ երբ դեղձան խոպոպներդ արդէն ձիւնէ քուլաներու փոխուած, մեռնիկ ոմնիկ, վառարանիդ անկիւնը նստած՝ կեանքը մաղէն անցընես, մխիթարական կամ գովելի ոչինչ պիտի գտնես հոն, հաւատա, բաց ի սխալանքէդ։ Ան հիմակուան պաշտած Զարեհդ, անհո՛ւն ատելութեան առարկայ պիտի դառնայ քեզի համար, որ կեանքդ ապարդիւն և անտարեւ անցընելու դատապարտեց։ Կեանքի մէջ ամէն ինչ հակակշռուած է, փուչն վախնալով վարդի հաճոյքն հեռանալու չէ։

Ընտանեկան յարկը կեանքի ամէնէն անդորր ապաւէնն է. ընտանեզուրկը ամէնէն արդահատելի անձնաւորութիւնն է տրեւուն տակ։ Զաւակները, որ կարգով կու գան իրարու ետեւէ, ընտանիքին կարաւանը առուարացնելով, անոնցմէ իւրաքանչիւրը իր յատուկ բնորոշ հաճոյքն ու ցաւերը ունի. և բանի մը հանոյքը այնքան կը մեծնայ որքան աւելի զոհողութեան չափը կը մեծնայ։ Ակէ զատ, ինքնին սա կէսն ալ միսիթարական ըլլէք հեռի չէ։ Երբ օր մը բնական մահուան մանգաղէն հնձուինք, մեր զուակը պիտի ըլլայ մեր յաջորդը. ինչ որ չը կարողացայ ընել ես ընտանեկան շրջանակի մէջ, գուցէ ան ընէ և յաջողի։ Այսպէս անուղղակի կերպով, մարդ կը վերկենդանի իր զաւակին կեանքին մէջ, և գուցէ անո՛վ կ'ընծայուի իրավանն մարդուութեան։

Թալաս ՄԱՔՐԻՆԷ

ԱՐՏԱՔԻՆ

ՊԱՊԻՆ ՕՈԲԵԼԵԱՆԸ

Լեւոն ԺԳ. Պապին Թագաւորութեան քսանեւհինգամեայ յոբելեանին հանդէսները չատ փայլուն կերպով տեղի ունեցան Հռոմի մէջ։

Մարտ 3ին, առտուն կանուխ, բազմութիւնը ասդիէն անդիէն կը խուժէր Պեռնինի սիւնաշարը շրջապատող ընդարձակ հրապարակը։

Ժամը ութին առեւնները, կառքերը սկսան ծայր տալ Պօռկոի մէջ։ Կարդինալներ, եպիսկոպոսներ, դիւանագիտական մարմնոյն անդամները իրենց ուրոյն համազգեստներով մասնաւոր կառքերու մէջ բազմած, դիմեցին Վատիկան։

Հրապարակին վրայ կարգապահութեան կը հսկէին զինուորներ։ Ս. Պետրոսի եկեղեցիին դրանը առջեւ կաթոլիկ ընկերութեանց անդամները մէկ մէկ նշաններ կախած իրենց լամպակն կը փորձէին հանողները առանց դժուարութեան ներս առաջնորդել, և սակայն դարձեալ անկարելի կ'ըլլար արգիլել իրարու ետեւէ անհամնում հանողներուն խուռնապը։

Վաթսուն հազարը անցած էր թիւը ներկաներուն որոնք փութացած էին Պապին Օրբելեանը դիտելու և ցոյն ծափահարելու։

Հանդիսավայրին մէջ բոլոր պաշտօնական անձնաւորութիւնները իրենց զատ տեղերը ունէին։ Դիւանագիտական մարմնին անդամները, Սպանիոյ, Լեւսարիոյ, Ֆրանսայի պատգամաւորները, առանձին տեղեր գրաւած էին և խորը զետեղուած էր ամպհովանին՝ որուն տակ կը փռփռէր քահանայապետին աթոռը։

Ժամը տասնմէկին միջոցները ներկաները զիրար կը հրմշտկեն, ու ամէն մարդ փոփոք մը ունի աւելի աղէկ տեսնելու քահանայապետը, որուն գալուստը կ'երեւայ Վատիկանի Պալատին հետ հաղորդակցութեան մէջ եղող ալ դուռնէն։

Թափորը կազմուած է քահանայապետին պաշտօնեաներէն, նկարագեղ զարդարուած եկեղեցականներէն, Վատիկանի կղերէն—որոնցմէ երիցագոյնը բռնած է պապական խաչը— կարդինալներէ, որոնց մէջ ներկայ էին նաև օտար կարդինալներ։

ՊԱՊԸ

Վերջապէս փողերը կը հնչեն և Պապը կ'երեւայ, համակ ոսկեհուռ ըզգեստաւորեալ և գլխուն վրայ կրելով այն խոյրը զոր նուիրած էին աշխարհս բոլոր կաթոլիկները։

Բազմութեան մէջէն շատ պզտիկ կ'երեւայ Պապը, դէմքը տժգոյն է։ Որքան կը մօտենայ այնքան կ'աւելնան համակրանքի արտայայտութիւններ։ Պապը շատ ուրախ կը զգայ ինքզինքը հանդիսականներուն ցոյց տուած յարգութիւններէն ու անոնց իւրաքանչիւրն ալ կ'օրհնէ։

Պատարագը

Պատարագը մատոյց Լանժէնիէօ կարդինալը և Բէռոզիի երգեցիկ խումբը մասնակցեցաւ արարողութեան։

Պատարագի միջոցին խոր լռութիւն մը տիրեց ժողովուրդին մէջ։

Մայր եկեղեցիին զանգակը առաջին անգամ որ նշանը տուաւ, Հռոմի չորս հարիւր եկեղեցիներուն զանգակներն ալ սկսան հնչել։

Օրհնութիւնը

Պապը սեղանին առջև ելաւ, ու օրհնեց ոչ միայն անոնք որոնք հոն էին, այլ բոլոր աշխարհը։

Արարողութիւնները վերջացան ժամը մէկին, որմէ ետք Պապը քաշուեցաւ իր յարկաբաժինը, քիչ մը անուն առաւ և անմիջապէս պառկեցաւ։

Օրբելեանին ի պատիւ բոլոր եկեղեցիները, բոլոր կրօնական հաստատութիւնները, շատ մը ապարանքներ և մասնաւորներու տուներ լուսաւորութիւններ կատարեցին։

Երկու փայլուն ընդունելութիւններ վերջ տուին Օրբելեանի հանդէսին։ Առաջինը՝ Ռամբոլա կարդինալին կողմէ դիւանագիտական մարմնոյն և Վատիկանի կղերին սարքուած ճաշը եղաւ, իսկ երկրորդը՝ Բօլոնիա իշխանին ընդունելութիւնն էր, որուն միջոցին իշխանը հռոմէական ազնուականութեան մեծագոյն մասին շնորհաւորութիւնները ընդունեց։

ՎԷՆԷՏՈՒԷԼԱՑԻ ՄԷՋ

Բարաքաքէն Մարտ 3 թուականով կը գրեն թէ «Զ. մբսա, Զուվպատա» և «Վէնետս-ար-Մայս» թնդանօթակիրները նոյն օրը Լա Կուայրա բերուած են վէնէցուէլական կառավարութեան յանձնուելու համար։

Անգլիական «Բալատ» մարտանաւը Լա Կուայրա կը սպասուէ մարտ 4ին, «Պոլիվար» թնդանօթակիրին հետ, որուն նաւաստիները Անգլիացի են։

«Պոլիվար» ալ նոյնպէս պիտի յանձնուի։

Բարաքաքի և Լա Կուայրայի մէջ խաղաղութիւն կատարեալ է։

ԳԵՐՄԱՆՆԵՐԸ ՊՐԱԶԻԼԻՈՅ ՄԷՋ

«Կազէթ տը Բօլոնը» հետեւեալ տեղեկութիւնը ընդունած է։

«Գերմանները, որոնք Սանթա-Քաթարինայի պետութեան մէջ 100,000 հոգի են գրեթէ, երկար ատեն ի զուր յուսացին որ երկաթուղիները պիտի չինուին գերմանական դրամագլուխներով, այն կերպով որ նպաստէր երկրին զարգացման և քաջալերէր գաղթականացման աշխատութիւնները։ Հիմա կ'երեւայ թէ Ամերիկացիներն են որ այս ճամբաները պիտի չինեն։

Հիւսիսային Ամերիկեան սէնտիքա մը կը ջանայ արտօնութիւն ձեռք ձգել որպէս զի չինէ երկաթուղիի գիծեր, որոնք Տէսթերրօ մարքաղաքէն սկսելու ու ճիւղաւորումներ ունենան Սանթա-Քաթարինայի պետութեան մէջ և երթան մինչեւ Արժանթինի հանրապետութեան սահմաններուն մէջ։

Հիւսիսային Ամերիկացիները, գործնական մարդիկ, չեն պահանջեր որ իրենց գրաւած տեղին չափը երաշխաւորեն, այլ կ'ուզեն մինակ որ պետութիւնը երկաթուղիի գիծերուն երկու կողմերուն վրայ հողեր չնորհէ իրենց, հոն գաղթականութիւն հաստատելու համար։ Այս խնդրանքը կ'ապացուցանէ թէ սէնտիքան ուրիշ նկատումներ ունի։»

«Կազէթ տը Բօլոնը» այս տեղեկութեան վրայ խօսելով կ'ըսէ թէ, Ամերիկացիները զբաղած են, մանաւանդ վերջին տարիներս Պրազիլիոյ հարաւային պետութիւններով և մանաւանդ Սանթա-Քաթարինայինով, ուր գաղթականացման վաճառականական գերմանական ընկերութիւնը մեծ գործունէութեամբ ջանացած է զարգացնել այն բարգաւաճ հասարակութիւնները զորս գերման գաղթականները հիմնած են երկար ատենէ ի վեր։

Այս թերթը կ'ամբաստանէ Ամերիկացիները անպատասխան քննադատած ըլլալուն համար գերմանական այս ծրագիրները։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ԾՈՎԱՑԻՆ ԶՕՐՈՒԹԻՒՆԸ

Պէռլինէն կը գրեն «Նիւ-Եորք Հէրալտի»ին։ «Համպուրկի մէջ, հիմնուեցաւ ընկերութիւն մը, պահեստի գումար դնելով 300,000 մարք, որուն երեւութական նպատակն է, գերմանական առեւտրական ծովային զօրութեան համար լաւ պատրաստուած ծովայիներ կազմել և բան նպատակն է հիմնել պատերազմական բանակին և ծովային զօրութեան համար ուրիշ ազգերու ունեցածներէն աւելի զօրաւոր, ճարտար ծովայիններու և անթաղդատելի պաշտօնատարներու խումբ մը։

Այս ընկերութիւնը որ՝ կը կոչուի «Համպուրկէռ Վէռլն Սիֆարթ» իրեն նախաձեռնարկ ունի «Համպուրկ Ամերիքան» գծին նախագահը։ Կայսրը լուռելեայն ընկեր մըն է. իր անունը կ'երեւայ մինակ գործոն անդամներուն մէջ, որոնց մէջ կը գտնուին Մ. Մ. Լիբէռ, Օսվալտ, Պինտէր, Վոլֆ ևն.։

Այս նոր ընկերութիւնը համաձայն պիտի գործէ գերմանական ծովային դատարարակութեան ընկերութեան հետ։

ԴՐԷՎԻ ԴՊՐՈՑԸ

Պէռլինէն մարտ 3 թիւով կը գրեն թէ Գերմանիոյ մէջ ընդհանրապէս կը կարծուի թէ Դրէվի Բօրում եպիսկոպոսը դժուար կացութեան մը մէջ դրած է կառավարութիւնը հրամայելով իր կղերական անդամներուն, որպէսզի մերժեն Ս. Հաղորդութիւն տալ այն կաթոլիկ ծնողքներուն, որոնք իրենց աղջիկները կը ղրկեն ոչ-կաթոլիկ դպրոցները։

Մէկ կողմէն, բրուսական նախարարը, հաշիւներ ունի, գերմանական քաղաքական կուսակցութիւններուն թիւով զօրաւոր Կենտրոնականութեան հետ։ Միւս կողմէն, չը կրնար անտես չընել ուղղակի յարձակում մը դպրոցներուն դէմ որոնք պետութեան տեսչութեան տակ են և չկրնար ոչ ալ ընդդիմանալ ոչ կաթոլիկ հասարակութեան կարծիքին ճնշումին, որ եպիսկոպոսին գործը կը նկատէ հոգեւոր իրաւասութեան մէջ զեղծում մը։

Հետեւաբար ոչ ոք զարմացած է երբ կառավարութիւնը անքան փութկոտ չէ գտնուած խնդիրը վիճաբանութեան տակ ձգել հասարակութեան մէջ։

ՇԱԲԱԹ ՕՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԳՈՐՖՈՒ, 6 Մարտ.— Գերմանիոյ Գահաժառանգ իշխանը ու եղբայրը հոս ժամանեցին և երկու օր պիտի մնան։

ԼՈՆՏՈՆ.—Ատենէն կը հեռագրեն Ռիւտերի թէ ռուս ճարտարագէտ մը ամրութեանց վայրը հասնիլ փորձած ըլլալով, ձերբակալուած է։ Անմիջապէս վրան կատարուած խուզարկութեամբ հաստատուած է որ լրտես մըն է։ Ճարտարագէտը տարուած է ռուսական նաւը. վասն զի ըսած էր թէ անոր պաշտօնեաներէն է։

ԲՐԱԿԱ.— Գիշերը և այս առտու երկրաշարժի քանի մը ցնցումներ ըզգացուեցան Կրասլիցի, Բարլսպատի և Ախի մէջ։ Վնաս չկայ։ Բարլսպատի ջերմուկները անհետ մնացին։

ԲԱՐԻԶ.—Բռլլէժ տը Ֆրանսի Տնօրէն Մ. Կոմթոն Բարի այս առտու մեռաւ։ Ծնած էր 1839 օգոստ. 9ին։

ԹԱՆՃԷՐ.—Թանճէրի կառավարիչը հիմա, սուրհանդակ մը ստացաւ Ֆէսէն՝ ծանուցանող թէ հակառակորդ ցեղապետը ձերբակալուած է։

ՀՌՈՄ.—Իտալիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ վիճաբանութիւնները կը շարունակուին տուրքերը թեթեւցնելու խնդրոյն վրայ։ Հիմակուընէ ստուար մեծամասնութիւն մը պատրաստուած է կառավարութեան ծրագրին համար։

ԼՈՆՏՈՆ.—Բարաքաքէն կը հեռագրեն թէ Պոլիհիքայի հետ ալ բրոթոքոլ մը ստորագրուած է Մ. Նահանգներու հետ կնքուծին նման։

—Թրանսվալի փոխառութիւնը մայիս ամսուան յետաձգուեցաւ, սեղանաւորական ու դրամական հրապարակին ներկայ նուազ նպաստաւոր կացութեան հետեւանքով։

—Նախարարապետ Մ. Պալֆուր կը ծանուցանէ թէ Անգլիոյ կառավարութիւնը նաւային ռազմական կայան մը հաստատեր է Հիւսիսային ծովուն մէջ։

ԲԱՐԻԶ.—Անգլիոյ թագաւորը Քան գացած ատեն պիտի տեսակցի Ֆրանսայի Հանրապետութեան նախագահին հետ։

—կը ծանուցուի թէ Մ. Հիւկ Լը. ռու Հապէլիատան Ֆրանսական դեսպան պիտի նշանակուի։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԲԱՐԻԶ, 7 Մարտ.—Երկրախոյզ Մ. Թուրէ ինքզինքը Թեկնածու ներկայացուց Հապէլիատանի Մենելիք կայսերքով Ֆրանսական դեսպանութեան պաշտօնին, փոխանակ Մ. Լակատի։

ԼՈՆՏՈՆ.—կը ծանուցանեն թէ Լտուուարդ է. թագաւորին Ֆրանսա ընելիք յառաջիկայ ճամբորդութեան լուրը կանխահաս է։

—Քաղաքական լրագիրները իրենց դժգոհութիւնը կը յայտնեն այն եղանակին մասին, որով Անգլիա կը բռնակցի Ամերիկայի հետ, ինչպէս Ալասքայի նոյնպէս ալ Գրանատայի խնդիրին մասին։

ՀՌՈՄ.—Վատիկան մերժեց Ֆրանսական կառավարութեան եպիսկոպոսներու անուանման բանաձեւը փոխելու խնդիրը և չուզեց ճանչնալ անոր նոր ընտրած եպիսկոպոսները։

—Պապը Օրբելեանին երկարատեւ արարողութիւններէն զգացած յոգնութենէն կազդուրուեցաւ։

ՊԵԼԿՐԱՏ.—Թագաւորին գահակալութեան տարեդարձին առթիւ, գոհաբանական արարողութիւն մը կատարուեցաւ, որուն ներկայ էին արքայական ատոլը և բոլոր քաղաքական ու զինուորական պաշտօնատարները։ Ցարեկին մեծ ընդունելութիւն մը կատարուեցաւ պալատին մէջ և իրիկունը սեղան մը պիտի տրուի, որուն հրաւիրուած են դիւանագիտական մարմինը։ Քաղաքը չքեղապէս դրոշազարդուած է։

ՏՐԷԶՏԱ.— Թերթերուն այն լուրը թէ Սաքսոնիոյ գահաժառանգը ճամբորդութիւն մը պիտի ընէ Արեւելքի մէջ, դեռ պաշտօնապէս հաստատուած չէ։

Գահաժառանգ իշխանին արքունի զօրավար Մ. տը Թիմիլինկ և գահաժառանգ իշխանուհին տարարդապատուհին պատուոյ Ֆրից, իրենց հրաժարականը տուին։

ՊՐԻՒՔՍԷԼ.— Ուաչինկթընէն կը հեռագրեն թէ Պելճիքայի պահանջումները որոշող բրոթոքոլը ստորագրուած է։

ԹԷՎԱԾԻՀԱԹ

Խարիհիէ նէգաբէթը ճէլիլէսի միւսթէշարլերը իւշիւնիւ մուավինլիյինէ թահրիրաթը խարիհիէ գալէմինէ մէմուր սատէթլու նիհատ պէյ էֆէնտի թային պույրուլմուշ վէ միրը մուտիւլէյին վէլինիյմէթ պիմինէթիմիզ բատիշահը մրզ էֆէնտիմիզ հազրէթլէրինէ սատագաթատան տիրլմահաճաղընա վէ քէնտիսինէ թէվտի պույրուլան խրատմէթլէրտէ էմնիյէթի սուի իսթիմալ վէ խիլաֆը նամուս վէ սատագաթ ահվալը իրթիքասա իթմէհէճէյինէ տայր թանզիմի իճրա գէլընմըշ տրը։

* * *

Գասթէմունի վիլայէթի տէֆթէրտարլըղընա Տրապիզոն վիլայէթի տէֆթէրտարը սատ. Խայրի պէյ։

Տրապիզոն վիլայէթի տէֆթէրտարլըղընա Գասթէմունի վիլայէթի տէֆթէրտարը իզզէթլու Իպրահիմ էֆէնտի էֆ. Դային պույրուլմուշ վէ մուտիւլէյինիմա մուհալլէֆ պուլունմուշ տրը։

ԹԷՊԼԻՂԱԹԸ ՐԷՍՄԻՑԵԷ

Էրսուէն Վան վիլայէթի թէվպիրինտէն Ալայ գորիսէսինին 142 նումէրլու խանէսինէ մուգայէտ օլուպ Տէրսատէթէ Օրթաքէոյ մահալլէսինին Քիլիսա սոգաղընտա տէօրթ նումէրլու խանէյէ մուգիմ Մանճըգլը Օղլու Աւետիս պէ քէրրէ սրֆէթի ըուհանիյէյի իհրաղ իտէրէք բարազ Ղեւոնդ էֆ. Թէսմիյէ օլունտուղընտան պահալա գայտընին օլ վէհչէլէ թասիրի էրմէնի Բաթրիքխանէսինէ պա իլմուխապէր պիլտիրիլմէսինէ մէպնի նամը գահամինին մուհաֆազասը լա թասիհինթը լազըմէ պիլ իճրա մահալընա օլան գայտը թասիհի խրիմէք իւզրէ Սիհիրի Նուֆուս իտարէի ուսուսիյէսինէ զայիտէն Թէղքէրէի Օսմանիյէ էթա իտիրմիշ տիր։

ՆԵՐՔԻՆ

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ.—Ռուսիոյ Վեհ. Զարը, որ միշտ իր երկրին և Օսմ. Պետութեան միջեւ բարեկամական յարաբերութիւնները աւելի եւս ամրապնդել կը փափաքի, այս անգամ Ռուսիոյ պաշտօնաթերթին մէջ հրատարակել տուած զեկոյցով մը կը խօսի Բումէլիի կայս. նահանգներուն մէջ, ժողովուրդին անդորրութիւնը խանգարող և պուլկարական երկիրը իրենց ապատանարան նկատող կարգ մը ապազակախումբերու վրայ և խօսքս կը ծանուցանէ որ, եթէ խաղաղասիրական խորհուրդներու չանսալով յամառին իրենց խռովարար ընթացքին մէջ, ամէն տեսակ օգնութենէ զուրկ և միանակ պիտի մնան և իրենց նկատմամբ ամենախիստ միջոցներ ի գործ պիտի դրուին։

ԿԱՑՍ. ՀԵՌԱԳԻՐ.— Սերպիոյ Ալեքսանդր թագաւորին գահակալութեան տարեդարձին առթիւ, Վեհ. Սուլթանին կողմէ կալիպ պէյ՝ շնորհաւորեց դեսպանը։

Նոյնպէս շնորհաւորեցին դեսպանը Հայրէսարին պէյ՝ բարձր. Մեծ-Պարքոսին կողմէ և Սաքաէթտին պէյ՝ Արտաքին գործոց Նախարարին կողմէ։

ՋԻՆՈՒՈՐՆԵՐԸ.—Վեհ. Սուլթանը իմանալով որ 109 նոր զինուորներ իրենց պատկանած վայրերը զեղեցուցուցուցելու համար Իզմիր ժամանած են՝ ուրեկ Սէլանիկ պիտի ղրկուին, յատուկ շրջենաւով Պոլիս բերել տուաւ զանոնք։ Կայս. մասնաւոր թիկնապահ Մէհմէտ փաշա նոյն շոգենաւը երթալով, դրամական պարգեւներ բաշխեց եւ լեռոյ կոռախումբով Սէլանիկ ղրկեց զանոնք։

ԳԵՐՄԱՆԱՑԻ մասնագէտ տոքթ. Մարք, երկրորդ անգամ քննեց ծովային նախարար Հասան փաշայի հիւանդութիւնը։

Սուլթանը առջի օր հեռագրով մը շնորհաւորից զայն, որ փոխադարձ հեռագրով մը իր շնորհակալութիւնը յայտնեց Վեհ. Կայսեր։

ԳՈՒՐԳԱՆ ՊԱՑԱՐԱՄԸ.— Գուրգան Պայրամբի առթիւ, որ այսօր կը սկսի, Վեհ. Սուլթանին հրամանով, ըստ սովորութեան 1000 ոչխար բաժնուեցաւ Պոլսոյ և չրջականերու բոլոր թէքքէներուն, Մզկիթներուն և Թիւրպէներուն։

Նոյնպէս կայս. Իրատէ մը հրամայեց ոչխարներ բաժնել կայս. զօրաբանակներուն։

—Իրենց պատժին երկու երրորդմասը լրացուցած 80 բանտարկեալներուն ցանկը կայս. Պալատ մատուցուած ըլլալով, Ն. Վեհափառութեան հրամանով նոյն բանտարկեալները երէկ ազատ արձակուեցան կեդրոնական բանտէն։

Կայս. նոյն իրատէով ազատ պիտի արձակուին նաեւ գաւառական բանտերու մէջ գտնուող և իրենց պատժին երկու երրորդ մասը լրացնող յանցաւորները։

ԸՆԴՀ. ԱՄՍԱԿԱՆ.— Շաբաթ օր պետական պաշտօնարանները, սկսան մէյմէկ ամսական բաժնել բոլոր պաշտօնեաներուն։

ԹՈՒՐՔԵՒՌՈՒՍ առեւտրական դաշնագրին խառն յանձնաժողովը առջի օր դարձեալ գումարուեցաւ։

ԳԵՐՄԱՆ դեսպան Պ. ֆոն Պիպէրնշթայն, որ բաւական ատենէ ի վեր հիւանդ էր, ապաքինեցաւ։

ՊԱՂՏԱՏԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ.— Պաղտատի երկաթուղիին Ա. մասին, Գոնեա-Էրէյլի 200 մեթրնոց գիծին չինութիւնը արտօնուեցաւ կայս. Իրատէով։

Կառավարութիւնը ապահոված է 11,000 ֆր.ի քիլոմէթրական երաշխաւորութիւն մը, որ ընկերութեան պիտի վճարուի պետութիւն անուանով հարիւրին 4 տոկոսով, տասանորդի տուքերէն ազատուած։

Մասնաւոր ընկերութիւն մը պիտի կազմուի այս գիծին չինութեան համար, որմէ Անատոլուի երկաթուղիի ընկերութիւնը պիտի օգտուի վարչապէս և դրամապէս։

(Քոնսթանթինօբէլ Հանդէսպոլսի)

—Գոնիա-Էրէյլի գիծին չինութեան առթիւ որ քիչ ատենէն պիտի սկսի, կայս. Իրատէ մը հրամայեց պէտք եղած միջոցները ձեռք առնել, Գաստրիլի, Հայատարիի և քաղաքին միջեւ չոգենաւերու աւելի արագ երթեւեկութիւն մը հաստատելու համար։

1888ի ՕՍՄ. հարիւրին 5ով փոխառութեան փոփոխութիւնը արտօնած է կայս. Իրատէ մը։ Տր. Զանէրի և Մ. Հիւկենի կողմէ սկսուած բանակցութիւնները աւարտած են Տէօյչէ Պանքի Տնօրէն Մ. Կուինէրի ձեռքով։ Տէօյչէ Պանքը պիտի կատարէ ելմտական այս գործողութիւնը որ մէկ միլիոն օսմ. ոսկիէ աւելի չան մը պիտի ձգէ պետական գանձին։

(Քոնսթանթինօբէլ Հանդէսպոլսի)

ԳԵՐՄԱՆ ԴԱՀԱԺԱՌԱՆԳԸ.—Բարձր. Խտիվը հրամայած է մասնաւոր կառախումբ մը դնել Գերման գահաժառանգ իշխանին և անոր եղբօրը տրամագրութեան տակ։

Իշխանները իրենց Գահիրէ գտնուած միջոցին պիտի հիւրընկալուին Սաֆուա Օթելի մէջ։ Իշխանները Գահիրէ պիտի հասնին մարտ 9ին, հոն պիտի մնան 3 օր եւ պիտի մեկնին դէպի Վերին-Եգիպտոս, մինչեւ Ասուան։ Ն. Բարձրութիւնները Գահիրէ պիտի դառնան մարտ 17ին և անմիջապէս դէպի Բորթ-Սայիտ ճամբայ պիտի ելլեն։

Խտիվը ի պատիւ իշխաններուն հացկերոյթ մը պիտի տայ։

ՍԵՐԳԻՈՅ Ալէքսանդր թագաւորին գահակալութեան տարեդարձին առթիւ շաբաթ օր գոհաբանական աղօթքներ կատարուեցաւ սերպական դեսպանատան մատրան մէջ։

Արարողութիւններէն ետք դեսպանը ընդունեց շնորհաւորութիւնները։

—Վեհ. Սուլթանին կողմէ կալիպ պէյ՝ շնորհաւորեց դեսպանը։

Նոյնպէս շնորհաւորեցին դեսպանը Հայրէսարին պէյ՝ բարձր. Մեծ-Պարքոսին կողմէ և Սաքաէթտին պէյ՝ Արտաքին գործոց Նախարարին կողմէ։

ՋՐՕՍԱՇԵՐՉԻԿՆԵՐԸ.— Գերմանական «Աւկուսթա-Վիքթորիա» հսկայ շոգենաւով մայրաքաղաք եկող գերման և ամերիկացի 500ի չափ զբօսաշրջիկներէն մէկ մասը, կայս. Իրատէով, առջի օր Թոփհանէի կայս. Պալատը երթալով կայս. Գանձը այցելեցին։ Զբօսաշրջիկները յետոյ կայս. Թանգարանը, Այա-Սոֆիայի և Սուլթան Ահմէտի մզկիթները, Եէնիչերիներուն և Սուլթան Ահմէտի հրապարակին միւս հնութեանց այցելեցին։

—Գերման զբօսաշրջիկներու երեւելիներուն ի պատիւ հացկերոյթ մը տրուեցաւ ուրբաթ օր գերմանական դեսպանատան մէջ։

ԾՈՎԱՑԻՆ նախարարութիւնը որոշեց Թէրսանէի յատուկ հացին համար Անատոլէն ուղղակի ցորն գնել եւ ջաղացքին մէջ աղալով հաց պատրաստել։ Այդ նպատակով նաւային սպայ մը ժամերս Անատոլը պիտի ղրկուի։

ՐՈՒՄԷԼԻԻ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ.—Ռումէլիի նահանգներուն վարչական բարենորոգման Հրահանգին համաձայն, Էմիրնէի նահանգին մէջ, վարժարանները բարեկարգելու և անանց թիւը շատցնելու և կրթական գործին զարգացումովը զբաղելու համար յանձնաժողով մը կազմուեցաւ։

—Նոյնպէս նոյն նահանգին առեւտրական, երկրագործական և արհեստական գործերը զարգացնելու, կամուրջներուն, խճուղիներուն և ուրիշ հանրօգուտ շինութեանց թիւը շատցնելու համար կուսակալի փոխանորդ Արիֆ փաշայի նախագահութեամբ յանձնաժողով մը կազմուեցաւ։ Անդամներուն մէջ կան նահանգին արտաքին գործերուն Տնօրէն Բօպէր և երկրագործական Տնօրէն Բուբէն Քեսթիպան էֆ ները։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ.— Պուլկար թերթերը կ'ըսեն թէ անծանօթներ մանելով խռովարարական ընկերութեան կեդրոնը վերցուցած են հոն գտնուող դրամը և քանի մը վաւերաթուղթեր։ Ոստիկանութիւնը խիստ քննութեան մը ձեռնարկած է։

—Տեղական Զոդրաֆով, որ խռովարարներու խումբերուն միանալ ուզած էր, ձերբակալուած է Ռատոմիրի մէջ և Սոֆիա տարուած է։

—Թաթար-Բազարճըքի Հրեաներուն մէջ կազմուած ապահովական ընկերութիւնը լուծուած է և ձեռնարկուներէն մէկ քանին ալ բանտարկուած են։

—Պուլկարիոյ չոգենաւային ընկ. 22,000 ոսկիի մեծ չոգենաւ մը գնած է, որ պիտի երթեւեկէ Պուլկարիոյ և Եւրոպայի մեծ նաւահանգիստներուն միջեւ։

—«Իգտամ» կը գրէ թէ Ռիշտիի մէկ հեռագրին համաձայն, նշանաւոր աւազակապետ Եուվանոֆի և ուրիշ աւազակախումբի մը միջեւ անհամաձայնութեան մը հետեւանքով ծագած վէճի մը մէջ, յիշեալ Եուվանոֆը սպաննուած է։

ԳՈՐԳԵՐԸ.— Պոլսոյ ներքին ապրանքներու մաքսատունը վերջերս չատ մը արժէքաւոր գորգեր հասած ըլլալով, ասոնց պէտք եղած գրոշումները կատարելու և արժէքը գնահատելու համար մասնաւոր պաշտօնեաներ կարգուած են։

ԶԿՆԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆ.—«Նէօյէ Ֆրայէ Բրէսէ» կը գրէ թէ Զկնարաններու փոխառութեան ծանուցուած փոփոխմանը վրայ համաձայնութիւն գոյացած է բանակցող կողմերուն մէջ։

ՇԵՆՔԵՐՈՒ ԹԻՒԵՐԸ.— Պոլսոյ ու գաւառներուն մէջ չենքերու վրայ թիւցոյց առող ասխատակներ դնելով, Հիճազի երկաթուղիին համար իւրաքանչիւրէն 5 ղրուշ առնելու որոշումը նաւերու համար ալ պիտի գործադրուի։

ՔԱՐԱՆԹԻՆԱ.—Ռումանիա բժշկական պարզ քննութեան մը վերածեց Սիւրիոյ ծովեզրին ժամանումներուն դէմ դրած քարանթինան։

ԱՐՏԱՔԻՆ ԳՈՐԾՈՒՈՅ նախարարութեան Թղթակցական դիւանին դիւանապետ Շէվքէթ պէյ, առջի գիշերուան կառախումբով Էսքիշէհիր գնաց։

ՍԵԼԱՆԻԿԻ քարափը լայնցնելու խնդիրը ուսումնասիրելու համար կազմուած յանձնաժողովը իր աշխատութիւնները աւարտած է։ Այս ընդարձակումը նուազագոյնի պիտի դրուի Քարափին այժմու 11½—12 մեթրությունը 24 մեթրի պիտի վերածուի։ Խճուղիին ճամբան պիտի նորոգուի ամբողջովին և քարափին վրայի թրամուայի գիծին վրայ հատ մըն ալ պիտի աւելցուի. նոյնպէս ուրիշ մանր մանր փոփոխութիւններ պիտի ըլլան։ Գործողութիւններուն պիտի սկսուի մայ օրէն։

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՑԻՆ Էմիրէի մասնաճիւղին Տնօրէնը հանգստի կոչուած ըլլալով, անոր տեղ պաշտօնի կոչուեցաւ Միտիլիի մասնաճիւղին Տնօրէն Պալթաղար էֆէնտի։

ԶՐՕՍԱՇԵՐՉԻԿՆԵՐԸ.— Գերմանական «Աւկուսթա-Վիքթորիա» հսկայ շոգենաւով մայրաքաղաք եկող գերման և ամերիկացի 500ի չափ զբօսաշրջիկներէն մէկ մասը, կայս. Իրատէով, առջի օր Թոփհանէի կայս. Պալատը երթալով կայս. Գանձը այցելեցին։ Զբօսաշրջիկները յետոյ կայս. Թանգարանը, Այա-Սոֆիայի և Սուլթան Ահմէտի մզկիթները, Եէնիչերիներուն և Սուլթան Ահմէտի հրապարակին միւս հնութեանց այցելեցին։

—Գերման զբօսաշրջիկներու երեւելիներուն ի պատիւ հացկերոյթ մը տրուեցաւ ուրբաթ օր գերմանական դեսպանատան մէջ։

ԿՇԻՒՆԵՐԸ.—Քաղաքապետութիւնը, առաջիկայ մարտ 1էն սկսեալ, գործածուած կշիռները և կնդիներները պիտի քննէ ու նորէն պիտի կնքէ զանոնք։

ՀԱՄԱԺՈՂՈՎ.—Լոնտոնի մէջ գումարուելիք հեռագրական միջազգային համաժողովին համար պատուիրակ կարգուեցան հեռագրական և թղթատարական վերահսկութեան օտար թղթակցութեանց Տնօրէն Մելքոն էֆ. և ճարտարագէտ Մէհմէտ Էմին պէյ։

—Մարտիի մէջ գումարուելիք բժշկական միջազգային համաժողովին պատուիրակ կարգուեցաւ, բժշկական կայս. ընկերութեան կողմէ, Տօքթ. Բէրօ Աբչէօթէ։

ՄԱՀԱՑՈՒՑԱԿ.—Փետր. 15էն 21, մէկ շաբթուան միջոցին Պոլսոյ և չբրլակներուն մէջ ընդ. ամէնը մեռած են 350 հոգի, որոնց 208ը Իսլամ են, 117ը Քրիստոնեայ և 25ը Հրեայ։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԳԻՆԵՏԱՆ ՈՃԻՐ.—Առլի գիշերոսաիկանութիւնը երբ լուր առաւ թէ Պալաթ, Հրեաներու հիւանդանոցին առջեւ մարդ մը վիրաւոր վիճակի մէջ պառկած է, անմիջապէս հոն փութալով տեսաւ թէ արեան լիճի մը մէջ երիտասարդ մը պառկած էր աջ ուսէն և թեւէն վիրաւորուած։ Վիրաւորը որ մեռած էր անմիջապէս պահականոց փոխադրուեցաւ և քննութիւնները սկսան ոճրին մասին։

Քննութիւններէն հաստատուեցաւ որ սպաննուածը Աբֆ անուն 22 տարեւերիտասարդ մըն էր, որ Էյուպ բնակող Հիւսէյնի և Քեազիմ անուն ուրիշի մը հետ նոյն իրիկունը Ֆիով Պալաթ եկած էր և հոն Եաքոյի գրնետան մէջ ալեկ մը գինովնալէ ետք ճամբայ ելած էին տուն դառնալու. բայց ճամբան վէճի մը պատճառով, միւս երկուքը յարձակելով Աբֆի վրայ զայն սպաննած և փախած էին։ Ոճրագործները կը փնտռուին։

«ԹԱՎԼՈՒ»ի ԽԱՂԸ.— Էսկի Ալի Փաշայի մէջ ատաղձագործ Հաճի Էմին և Մուսթաֆա անուն բեռնակիր մը երբ նարա (թավլու) կը խաղային, մէջերնին կռիւ մըն է փրթեցաւ։ Էմին բարկացած, դաշոյնը քաշեց և ծանր կերպով վիրաւորեց Մուսթաֆան՝ ձախ կողմէն. այս միջոցին մէջտեղերնին մտնող Օսման անուն մէկն ալ թեւէն վիրաւորուեցաւ։ Ոճրագործը ձերբակալուեցաւ։

ԹՄԲՈՒԿՔ, ՍՐԻՆԳԸ ՈՒ ԴԱՑԼԵՐԸ.—Անցեալները թմբկահար մը և սրնգահար մը Կիւրինի շրջակայ գիւղերէն մէկը հարսնիքի մը կ'երթան և գործերնին աւարտելէ ու պարգեւները գրպանելէ ետքը ճամբայ կ'ելլեն դէպի իրենց գիւղը։

Կէս ճամբան գաղթականի գիւղ մը կը հանդիպին. օգը քիչ մը աւրուած ըլլալով գիւղացիները կը յորդորեն նուագածուները որ գիշերը հոն մնան. բայց այդ վերջինները ճամբայ կ'ելլեն, ըսելով որ մէկուկէս ժամու տեղ մը մնացած է իրենց գիւղերը երթալու։ Թմբկահարը ու սրնգահարը հոգիս թէ քիչ մը հեռացած էին, երբ ձիւնի բուռն փոթորիկ մը կը սկսի։ Ճամբանին կը մոլորին և ամբողջ օրը կը թափառին։ Վերջապէս գիշերը վրայ հասնելով, ամայի ջաղացք մը կը գտնեն և կ'որոշեն հոն գիշերել։ Աղէկ գէշ կրակ մը կը վառեն ու դէմը կ'անցնին։ Տարապայման յոգնութենէն պարտասած երբ քնանալու վրայ էին, աղմուկ մը կը լսեն և սոսկմամբ կը տեսնեն գայլ մը որ բերանը բացած էր, և որուն աչքերը կը փայլէին մթութեան մէջ. երկվայրկեան մը չանցած ուրիշ գայլեր ալ կու գան։ Նուագածուները սարսափահար մնացած էին, սակայն չեն շուարիր ու արմաթի ամբարանոցը կ'ելլեն որ քիչ մը բարձր էր. հոն թմբկահարը իր թմբուկը կը զարնէ և սրնգահարն ալ իր սրինգը, անուելի ժամ մը յարուցանելով։ Կարգը կու գայ գայլերուն՝ սարսափահար մնալու. գաղանները այդ անլուր ժամէն խելայեղ եղած՝ ճամբանին կը շուարին և փախչելու ելք մը գտնելու համար պատէ պատ կը զարնուին, որուն հետեւանքով չորս գայլեր կը սատկին և միւսները կը յաջողին փախչիլ։ Այդ տեսարանը կը տեւէ մինչեւ առաւօտ։ Արշալոյսին նուագածուները վար կ'իջնեն ամբարանոցէն և սատկած չորս գայլերուն մորթերը առնելով իրենց գիւղերը կը դառնան։

13 ՏԱՐՈՒ ՈՃԻՐԱԳՈՐԾ ՄԸ — Բնիկ Ռուսոցի և 13 տարու էֆթար անուն աղայ մը, ասկէց 6 ամիս առաջ Թիրէի շրջակաները իր ընկերներէն Բանտելին սպաննած էր։ Իզմիրի վերաքննիչ ատեանը դատելով այդ ոճրագործը զոյն ազատ արձակեց իրր անպատասխանատու իր ըրածին։

ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆ.—Պոլսոյ վրճռաբեկ ատեանը վաւերացուց Պարտիզակի դատարանին այն վճիռը, որով 15 տարի դիւապարտութեան դատապարտած էր տեղին գործարանին գործաւորներէն Ցարութիւն Քարապետեանը, որ եկեղեցիին փողոցը բնակող Զաքար աղա Կիրակոսեանի զուակը հաճի Մարտիրոսը սպաննած էր։

ԻԶՄԻՐ, Էսայեան էֆ.ի սպաննութեան դատը յաւելիկայ շաբթի պիտի քննուի Պոլսոյ եղեռնագատ ատեանին առջեւ։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ

ԿԻԼԻԿԻՈՅ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԸ

Ինչպէս գրած էինք, Կիլիկիայէ կրօնական և աշխարհական պատուիրակներ գացած էին Երուսաղէմ, նորընծիր Ս. Կաթողիկոսը դէպ ի իր աթոռը հրաւիրելու համար։

Այս ուրբաթ օրուան թիւով Երուսաղէմէն Պատրիարքարան հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ, Ն. Ամենապատուութիւնը իր հետեւորդներով ու Կիլիկեցի պատուիրակներով մեկնած է Երուսաղէմէն իր պաշտօնատեղին։

Ն. Ամենապատուութեան ողջերթ մաղթելու գացած են Վսեմ. Կառավարիչն կողմէ մասնաւոր պաշտօնատար մը, ինչպէս նաեւ Երուսաղէմի Ցունաց և Լատինաց Պատրիարքներուն կողմէ մասնաւոր եկեղեցականներ։

Ս. Յակոբայ միաբանութեան անդամներէն մեծ մասը փութացած էին իրենց ողջերթի յարգանքները յայտնել իրենց վաղեմի լուսաբարապետին։

«ՄԱՆԶՈՒՄԸ» ԵՒ ԲՈՂՈՔԱԿԱՆՆԵՐԸ

Մեր մեծայարգ պաշտօնակից «Աւետարեր»ի մէջ հետեւեալը կը կարդանք.—

«Մանզումէի էֆքեար» իր 553 թիւին մէջ Իւսկիւտարցի բողոքընտանիքի մը պատուին դպչող նամակ մը հրատարակեց, երկու օր ետեւ ալ զայն ամբողջովին հերքող պատասխան մը։ Մեր պաշտօնակիցը այս օրերս կեղծ ստորագրութիւններու տակ Բողոքականներու դէմ անհիմն ամբաստանութիւններ հրատարակելու հակում կը ցուցնէ։ Այս պատճառով կը վախնանք որ Բողոք. ժողովրդին քով կը կորսնցնէ համարումը զոր ունի իբրեւ ճշմարտասէր լրագիր»։

Մեր մեծայարգ պաշտօնակիցը կ'երեւայ թէ սխալ ըմբռնած է «Մանզումէ»ի գրածները, Սկիւտարի խնդրին նկատմամբ։ Բողոքական կամ Հայ. եկեղեցիի խնդիր չկար անոր մէջ։ Եղելութիւնը սովորական, պարզ դէպք մըն էր, որուն նմանները ամէն օր կը գրուին ամէն թերթերու մէջ ալ։ Տիկին մը իր սպասուհին գանակոծած էր, բերնէն արիւն հոսեցնելու ասիճան զայն խշտանգելով. ոստիկանութիւնը միջամտած և խիստ քննութիւն մը բացած էր՝ որուն արդիւնքը, ինչպէս նոյն առաւաւն թուրք թերթերը, նոյնպէս մենք հրատարակած էինք, և ետքէն ալ իրիկուան բոլոր հայ թերթերը։ Չենք գիտեր թէ ասոր մէջ բողոքականութեան հակառակ ի՛նչ կայ։ Ընդհակառակը, մենք կը կարծենք որ, Աւետարանի ոգիին ծառայել և բողոքականութեան սկզբունքին չատագով հանդիսանալ է, անտեր աղջկան մը վրայ գործադրուած խժդժութիւն մը հրապարակելը։ Իսկ գալով երկու օր վերջը թերթիս մէջ հրատարակուած գրութեան, որուն հերքում անունը կուտայ մեր պաշտօնակիցը, ասիկա հերքում ըլլալէ աւելի, հաստատութիւն է մեր գրածին, զոր Տիկինին ամուսինը խոստովանած էր, քիչ մը մանրամասնութիւններուն մէջ տարբերելով մեր գրածներէն։

Կը վստահեցնենք մեր մեծայարգ պաշտօնակիցը թէ, «Մանզումէ» երբեք չեղած չէ իր ճշմարտասէրի սկզբունքէն, և աւելի քան երբեք համակիր է Բողոքականներուն, ինչպէս նաև Հայ-Հռոմէականներուն և Մայրենի Եկեղեցիին զաւակներուն։

Ուրախ պիտի ըլլայինք՝ եթէ մեր սիրելի պաշտօնակիցը հաղորդէր մեզ թէ, ուրիշ ի՛նչ տեսակ ամբաստանութիւններ հրատարակած ենք Բողոքականներուն դէմ, և աւելի ուրախ կ'ըլլայինք՝ եթէ հաճէր ուղղել մեր Բողոքականներուն դէմ ըրած թիւր հրատարակութիւնները։

Անգամ մըն ալ կը կրկնենք թէ, նկատումը գործ չունի «Մանզումէ»ի մէջ և մի միայն հանրութեան ու Մայրենի Եկեղեցիին չանն է իր նպատակկէտը։

ՏՆՏԵՍ. ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ

իր անցեալ ուրբաթ օրուան նիստին մէջ հետեւեալ անօրինութիւնները ըրաւ.

1. Խորհուրդը նկատելով որ Սկիւտարի Ս. Խաչ եկեղեցիին նախկին Թաղ. Խորհուրդը տակաւին չէ մատուցած իր պաշտօնավարութեան շրջանի մնացորդ հաշիւները և միւս կողմէ արդի Թաղ. Խորհուրդը այդ հաշիւներուն ստացումը խնդրած էր, որոշեց իր յառաջիկայ նիստին Պատրիարքարան հրաւիրել նախորդ Թաղ. Խորհուրդին դիւանը։

2. Պոյաճըքէօյի գերեզմանատունը որմատկելու խնդրին առթիւ, Թաղական Խորհրդոյ և ճարտարապետին միջեւ ծագած անհամաձայնութեան մասին Պատրիարքարանի կողմէ քննութիւն մը կատարուած ըլլալով, որոշուեցաւ հաղորդել նոյն Թաղ. Խորհրդոյ որ այս մասին յանձնի խորհրդոյ գոյացած իրաւախոհութեան համեմատ որոշում վճռում մը ընէ նոյն ճարտարապետին։

3. Եկեղեցապատկան զանազան հաստատութիւններու գանձման առթիւ Թաղ. Խորհուրդներու կողմէ արուելիք ընկալագիրներու միօրինակութեան և կանոնաւորութեան համար Քաղ. Ժողովը իր պատրաստած մէկ նմոյշը Տնտեսական Խորհրդոյ հաղորդելով, յանձնարարած էր նկատողութեան առնել զայն և եթէ անոր նկատմամբ բարեփոխում մը չունի առաջարկելիք, պէտք եղածը ի գործ դնէ ապագրելու և կնքելու ուղարկելու Թաղ. Խորհուրդներու։ Տնտես. Խորհուրդը յաւելուած մը ընելով զրկուած օրինակին վրայ, հարկ դատեց Սըրբազանպատրիարք Հօր հաւանութիւնը առնելէ յետոյ տպագրել տալ ըստ յանձնարարութեան։

4. Էյուպի Ս. Նշան եկեղեցիին Թաղ. Խորհուրդը ժամանակաւոր Դանիկեանները փոխառութիւն մը ըրած ու մինչեւ ցարդ անվճար մնացած ըլլալով, այս մասին վերջնական կարգադրութիւն մը ընելու համար, որոշուեցաւ յառաջիկայ նիստին հրաւիրել նոյն Թաղ. Խորհրդին դիւանի անդամները։

5. Բնիկ Սամաթիացի Զաքար Գրիգորեան էֆ. զանազան բարեգործական հաստատութեանց ի նպաստ կտակիր մը պատրաստած և Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան կողմէ Տնտես. Խորհուրդին վաւերացնելու զրկուած ըլլալով, Խորհուրդը նկատողութեան առնելով կտակագիրները և ընդունելի գտնելով զանոնք, վաւերացման մասին հարկ եղած օրինական ձեւակերպութիւնները կատարեց։

6. Խորհուրդը նկատելով որ մայրաքաղաքիս Թաղ. Խորհուրդներէն մեծ մասը տակաւին չեն զրկած իրենց եկեղեցիներու և վարժարաններու գոյքերուն, անօթներուն և կալուածներուն ընդհանուր ցուցակները, հակառակ Պատրիարքական երկրորդ շրջաբերականին, որոշեց վերջին հրաւիրել այդ պիսիները փութացնել իրենցմէ պահանջուած ցուցակները։

7. Խորհուրդը նկատելով որ գաւառական ազգային հաստատութեանց մայրաքաղաքիս մէջ ունեցած կալուածներու մատակարարութիւնը դժուարութեանց մատնուած է, որոշեց խնդրել Ս. Պատրիարք Հօրմէն, որ գաւառական առաջնորդներու ուղղեալ հրամանագրով մը տեղեկութիւն պահանջէ թէ իրենց գաւառին ազգասաստութեանց պատկանած կալուածները ի՞նչ վիճակի մէջ են և որո՞նք են անոնց ամսականները գանձողները և հրամայէ որպէս զի կալուածագրերու օրինակները զրկուին Պատրիարքարան։

8. Վանայ Տեղապահը Քէօչան գիւղի Ս. Աստուածածին եկեղեցիին պատկանող և Պատրիարքարան գտնուող գումարին զրկուիլը խնդրած էր։ Խորհուրդը ստուգելէ յետոյ թէ նոյն գումարը կը գտնուի Պատրիարքարանի մէջ հաստատեց անոր զրկուելուն պէտքը Քէօչան գիւղը, գործածուելու համար եկեղեցիին նորոգութեան պէտքին, ինչպէս արդէն առաջարկուած էր։

Ասոնցմէ զատ Խորհուրդը զբաղեցաւ Գասգեղի, Գուզկունճուզի, Սկիւտար Սէլամիէի եկեղեցիներուն վերաբերեալ հաշուական և գեղիներու վճառման խնդրոց կարգադրութիւններովը։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻ հրաժարեալ դրօնակատար Տիգրան էֆ. Տ. Ներսէսեան Բաղքաքաղաքական Ժողովին անդամ ընտրուած է 2500 դրուշ ամսաթոշակով։

ՊԱԼԸՐՔԷՍԷՐԷՆ հասած թեր ու դէմ քննութիւնները, Ս. Պատրիարքին հրամանով, ամբողջովին յանձնուեցան Պանտրմայի Առաջն. Տեղապահ Տ. Թաթուլ վարդապետի, որ զանոնք պիտի ներկայացնէ Խառն Ժողովի յառաջիկայ նիստին։

ՂԱԼԱԲԱՇԻ թեմական դպրոցը 5000 բուպլի ստացած է Թունիբէկեան եղբայրներէն, զոր կատարած է անոնց հանգուցեալ եղբայրը։

ԳՈՀՈՒԹԵԱՄԲ կը ծանուցանենք որ Ռումանիոյ կառավարութիւնը «Պէնէ Մէդիդէ» չքադրամին առաջին կարգը նուիրած է Վսեմ. Գարբիէլ էֆ. Նորատունկեանի, իրաւագէտ խորհրդական Բ. Դրան, ի նշան գնահատման Ն. Վսեմութեան իրաւագիտական հեղինակութեանց։

ՊԱՏ. ԹՈՒՄԱՌԵԱՆԻ ԽՆԴԻՐԸ.—Ն. Ս. Օձուութիւնը, Բարիզի ֆրանսական դատարանին ուղղած գրութեամբ մը, որ թէ՛ ֆրանսերէն և թէ հայերէն միանգամայն խմբագրուած էր, խնդրած է աղաչք Թումայեանի ձեռքէն առնելով Տ. Վռամշապուհ քահանայի յանձնել Տ. Էգնատեանի յանձնուելու համար։ Տ. Էգնատեանի քով կը գտնուին հիմա 9 անձեր աղաչք, որոնցմէ 4ը արդէն իր գործարանին մէջ սկսած են աշխատիլ, և որովհետեւ գործաւորները ընդհանրապէս հրեաներ են, նախապէս դժկամակեր են ընդունիլ. բայց Տ. Էգնատեանի մէկ խօսքին վրայ հրեաները սարսափեր են իրենց քովը աշկերտութեան ընդունիլ այդ աղաչքը։ Մնացեալները, կ'ըսեն, կիպրոսի համանման հաստատութիւնը պիտի զրկէ իր ծախքով, որպէս զի իրենց նախնական ուսումը հոն առնելով՝ դառնան Բարիզ, կա՛մ բարձրագոյն վարժարան մը մտնելու և կամ դարձեալ իր գործարանին մէջ աշխատելու համար։

ՎԱՌՆԱՑԷՆ կը գրեն.—«Այս ձմեռ տեղիս հասարակութիւնը քաջալերեց թէ՝ Պապան Վահան էֆ.ի թատերական խումբը և թէ ստացաց մեր համայնքին։ Հինգ ամիսներու մէջ 40է աւելի ներկայացում առաւ իրեն շահուն և մէկ ներկայացում կարօտեալներուն ի նպաստ, որմէ գոյացաւ 700 ֆր.։ Ներկայացում մըն ալ տեղիս Սիսակեան երկսեռ վարժարանի ի նպաստ արուեցաւ և նոյնքան գումար մը գոյացաւ։ Ամսոյս 12ին հինգշաբթի գիշեր ալ վարժարանին համար չքեղ պարահանդէս մը տրուեցաւ, և զուտ հասոյթ եղաւ 7-800 ֆր.։

—Վերջին շաբթուն Բայինա Եանէֆ անուն պուլկարուհի մը հայ ծէսով Մ. Դանիէլ Գալիփաքճեանի հետ պսակուեցաւ. անուրանալի են Տ. Սարգիս Հօր այս առթիւ ըրած ջանքերը»։

ՊԷՐՈՒԹ գանուող Գաղանճեան Տ. Յովհաննէս եպիսկ.ին ամսական 1000 դրշ.ի թոշակ մը յատկացուած էր մինչեւ Կիլիկիոյ կաթողիկոսին ընտրութիւնը։ Ընտրութիւնը կատարուած և Կայս. հաստատման արժանացած ըլլալով, յիշեալ թոշակին վերջին մասը վճարուած է մինչեւ 1902 դեկտեմբերի վերջը։

ԲԱՐԻԶԻ ՊՕՐՍԱՆ

BOURSE DE PARIS

7 Մարտ 1903

Ֆրանս.	3%	(3% Français)	100 27
Բէժի		(Tab. Turcs)	374 —
Գոնսոլիտ.		(R. Turque D.)	30 05
Երկաթուղի		(Lots Turcs)	127 25
Գանգ. Օթթ.		(Banque Ott.)	605 —
Ֆրանսվայ		(Transvaal)	144 —

Ս. ՓՐԿՉԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

(Շար.)

Ազն. Տիկին Կիւլգեզ Տէրիմէնճեան, Ազն. Տօքթ. Գաբրիէլ պէյ Թալճեան, Ազն. Յովհաննէս էֆ. Բէլէկօֆ, Մազսուտ էֆ. Շահպազ, Յակոբ էֆ. Գորեան, Տօքթ. Նիկողոս էֆ. Եսմէրեան, Տիկին Ազնիւ Աստարճեան 40ական դրուշ, Մէհ. Կարապետ էֆ. Գարա Ասլանեան ի Մէրթիկէօզ 45, Բարեսէր Ոմն ի Գաղատիա ձեռամբ Յակոբ էֆ. Մատթէոսեանի 36, Եղիա էֆ. Խաչեան 30 դրուշ, Կարապետ էֆ. Շամուզեան, Ղազարոս էֆ. Գալայճեան, Վսեմ. Գէորգ էֆ. Թորգոմեան, Ազն. Օր. Սիրանոյշ Ա. Ելգօվանեան ի Բերամա, Մարուքէ էֆ. Ֆրէնկեան, Վսեմ. Գաբրիէլ էֆ. Սերվիչէն 27ական դրուշ, Արմենակ էֆ. Շալճեան, Տօքթ. Նազար էֆ. Իրէքեան, Դանիէլ էֆ. Փափազեան, Նշան էֆ. Տիզէնճեան, Մինրան էֆ. Մերամէթճեան, Յարութիւն էֆ. Գունատգճեան, Մինրան էֆ. Կէվրէկեան, Արամ էֆ. Թիրեաքեան, Տիգրան էֆ. Սպէչարեան, Գէորգ էֆ. Խարբութլեան, Գրիգոր էֆ. Մելիտոսեան, Սիմոն էֆ. Մազլումեան, Մինրան էֆ. Իւսլիւքճեան, Յակոբ էֆ. Սարրաֆեան, Օննիկ էֆ. Խարտէլեան, Գասարճեան և Ընկ., Մինրան էֆ. Տէր Աւարոնեան, Աչխատաւոր կին մը Ատաքազարցի, Պաղտիկ էֆ. Նեվրուզ, Պետրոս էֆ. Փափազեան, Տօքթ. Սաեփան էֆ. Մխքճեան, Նշան էֆ. Ղուկասեան, Սաեփան էֆ. Մելիքեան։ 20ական դրուշ։

(Շարունակելի)

* * *

Հանգուցեալ այրի տիկին Վարդուհի Յ. Տէմիրճեանի յուղարկաւորութեան առթիւ, փոխան ծաղկեպսակի 60 դրշ. նուիրած է Հիւանդանոցիս Մեծ. Ատուածատուր էֆ. Նէվզէհիրլեան։

(Կնդ.)

Վ. Յ. Յակոբեան Անգղ-Հայ բառարանը ու Դպրոցի Գիրքը տես Դրդ էջը։

ՍԱՐՐԱՖԻՆԷ

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսկ. Ուսմ. ութն ազչ. գաբ.	32—24½
» » էն եր.քալ	32—31½
» » էն աշղալ	32—21
Բուժելի չրմէն. ազչմ գաբա.	123—50
» » էն եր.քալ	124—¼
» » էն աշղալ	123—⅜

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Բէժի ագսիոնը Օ. լիր.	—
Սիկարէթ Ա.	0—20
» Բ.	—.90
Թրամվայ	6—
Ժուխանա	1—60
Օպլիկասիոն Թրամվայ	493—
Ասիբանա	4—20
Գոբրոբանան	0—06
Գոմմէրսիալ	0—11
Բրէսի Ֆոնսիէ Էժիբսիէն	266—50
Լորիօմ	92—50
Գանգ Նասիոնալ ալ Կրէդ	419—
Թրանսվալ	146—
Ըրնթրիմ Թանվիլթը	496—
Անատոլը շըմ ագսիոնը	12—60

ԱԳՋԷԼԷՐԻՆ ՖԻԹԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 դշ.ական	Դշ. բր.
Պէյաղ մէճիտիէ ֆարգը	108—
Մէթալիք	106—
Ինկիլիզ ալթունը	110—
Ֆրանսէզ ալթունը	87—36
Բօլ	90—
Գրէմից ալթունը	51—06
Գարպոն գայմէսի	8—60

☛ Տես Խաչատուրեանի պարի ծանուցումը Դ. երես։

ԿԻՒՍԹԱՎ ԷՄԱՌ

ՎԱՅՐԵՆԻՆԵՐՈՒ ՆԱՀԱՊԵՏԸ

Վ. Է. Պ

ՃԱՄԲՈՐԴՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՐԿԱԾՆԵՐՈՒ

4.

Տասը Մահապարտները

Աներեւակայելի դժուարութիւններով հազիւ քսան մէթրի չափ հեռացած էր հրապարակին կեդրոնէն, երբ առջեւը փողոց մը եկաւ, ուրկէ երկու հոգի փութով դէպ ի անոր կուգային։

—Օ՛հ, գոչեց Թշուառը անյուսութեամբ, կորսուեցա՛յ... Ատուած արդար չէ՛...

Եւ մարեցաւ։

Երկու անծանօթները երբ անոր քով հասան, դէպ ի վար ծռեցան և մարմինը քննեցին խնամով։

—Հէ՞... հարցուց մէկը քանի մը վայրկեան ետք։

—Կ'ապրի դեռ, պատասխանեց միւսը համոզուած չեչառով մը։

Առանց աւելի բառ մը արտասանելու, անոնք պատգարակի մը վրայ դրին դիակը և ուսերնուն վրայ առնելով անհետացան խոր մութին մէջ իրենց եկած փողոցին, որ Բանտէլլա արուարձանը կը տանէր։

5.

Բարիզէն Ամերիկա

Հաւրէն մինչեւ Շիլի ճամբան չատ երկար է։

Բարիզեան չարժուն և այլազան կեանքին վարժուողի մը համար, չոգենաւի միօրինակ կեանքը տաղտկալի և անտանելի է գրեթէ։

Շոգենաւի մը երկու մէթրնոց քառակուսի մէկ սենեակին մէջ բանտուիլ մնալ առանց արեւի, առանց փոփոխութեան, իրր պատելու սահման չոգենաւին նեղ կամրջակը ունենալ և դիտելու համար ալ անսահման հորիզոն մը և մի՛չտ ծովը... ասոնք չատ սրտնեղող բաներ են, աղմուկի, զբօսանքի և հեշտութեանց վարժ Բարիզցիի մը համար, որուն այդ կեանքին մէկ վայրկեանը մէկ ժամ կ'երեւի և մէկ օրը դար մը ամբողջ։

Կոմս Բրէպուա-Բրանսէ և Վալանթէն Կիյյուա ալ ենթարկուած էին ծովի կեանքին այս ձանձրոյթներուն։

Ճամբորդութեան առաջին օրերուն իրենց անցեալ կեանքին յիշատակներովը ժամանակ կ'անցընէին խօսելով այն նոր և արկածախնդրական կեանքին ալ վրայ, որու կ'ուղղուէին։

Բայց ինչպէս ամէն բան, այս խօսքերն ալ հատած էին և ձանձրոյթը ծայր տալ սկսած էր ինչպէս երկուքին նոյնպէս բոլոր ճամբորդներուն մէջ։

Այս ձանձրոյթը գոնէ քիչ մը մոռնալու համար, կոմսը որ աղէկ սպասներէն գիտեր, օրը երկու ժամ սպասներէնի դաս տալ սկսաւ իր կաթնեղբօր, որ երկու ամիս ետքը այլեւս կըրնար նոյն լեզուով խօսակցիլ։

Իր կարգին Վալանթէն ալ դասախօս եղաւ. անիկայ իր եղբօր մարմնամարզական փորձեր կատարել առաւանոր ֆիզիքական ուժը աւելցնելու և մարմինը ճկուն դարձնելու համար քիչ ետքը քաշելիք դժուարութիւններուն և յոգնութեանց։

Վալանթէն կիյյուա բարոյապէս ան-նա՛նկ աղայ մըն էր որ ինքզինքին իսկ անգիտակ էր և տիք-գլուխ. իսկապէս բարի խմոր մը ունէր և կեանքը վէպերէն ու թատերգութիւններէն միայն ճանչցած էր։

Բարիզի մայթերուն վրայ մեծցած էր սունկի նման և ըրած էր այն ամէն արտաքայ կարգի բաները որոնք հաց մը ճարելու կը ծառայէին, մինչեւ որ զինուոր եղած էր կամին հօրը շնորհիւ։

Իր բարերարին մահը շատ գէշ ազդած էր, և անոր իր վրայ դրած պարտականութիւնները չատ ծանր կուգային հիմա։

Իր նկարագրին երկու գլխաւոր գիծերն էին հեղհեղէ աճող կորով մը և երկաթեայ կամք մը, որոնք զինքը կարող կ'ընէին մեծ գործեր կատարելու և իր նպատակը, ի՞նչ որ ալ ըլլար, գործադրելու։

Ներկայ պարագաներուն մէջ այս յատկութիւնները թանկագին էին կոմսին համար, որ երազուն և քանատեղծական խառնուածք մը ունէր, ակար նկարագիր մը և մինակ աղէկ և անուշ կողմեր պարունակող կեանք մը, անգիտակ դժբաղդութիւններու և փորձութիւններու։

Երկու եղբայրները իրար կը սիրէին և մէկ սիրտ, մէկ հոգի էին գրեթէ, որովհետեւ այս երկու տարբեր քնութիւնները իրար կ'ամբողջացնէին։

Ճամբուն վրայ կոմսը մերթ կը յուսահատէր և ետ դառնալ կ'ուզէր այն տեղերի կեանքէն որուն կը դիմէին, մինչ Վալանթէն կորովի և զուարթ զայն չուտով կը համոզէր։

Ահա հոգեկան այս տեսակ վիճակով մը մեր երկու ճամբորդները Վալբարէզո հասան։ Վալանթէն իր անխռով վստահութեամբ ալ մէկ բանէ կը կասկածեր և վստահ էր որ պիտի կրնար իր երկու նպատակներն ալ իրականացնել. թէ՛ եղբօրը սիրած կինը գտնել և թէ հարստանալ։ Իսկ եղբայրը մինակ սիրուհին գտնել կը մտածէր և կարեւորութիւն չէր տար գրամական խնդրին։

Վալբարէզո — որ սպաներէն Արքայութեան հովիտը ըսել է — անունը արուած էր հակոտնեայ, իմաստով մը այդ քաղաքին որ Սպանիական Ամերիկայի ամէնէն տգեղ և աղտոտ քաղաքն է, և որ առեւտրական կեդրոն մըն է մինակ։

Երկու Բարիզցի երիտասարդները այնքան ատեն մնացին այս ամէնը, որքան որ պիտի բաւէր երկրին նորութեան յարմարելու համար. այսինքն հոն տեղի ձեւով գլխարկ մը դնել, լեզուն զինուիլ մէյմէկ երկփողեան հրացանով, քարապիշոյով մը և երկայն դաշոյնով մը որ ծիկներնուն մէջ խոթուած էր։

Այս վիճակով ձգեցին այդ նառաջեալ կեանքն որուն կը դիմէին, մինչ Վալանթէն կորովի և զուարթ զայն չուտով կը համոզէր։

Ահա հոգեկան այս տեսակ վիճակով մը մեր երկու ճամբորդները Վալբարէզո հասան։ Վալանթէն իր անխռով վստահութեամբ ալ մէկ բանէ կը կասկածեր և վստահ էր որ պիտի կրնար իր երկու նպատակներն ալ իրականացնել. թէ՛ եղբօրը սիրած կինը գտնել և թէ հարստանալ։ Իսկ եղբայրը մինակ սիրուհին գտնել կը մտածէր և կարեւորութիւն չէր տար գրամական խնդրին։

Վալբարէզո — որ սպաներէն Արքայութեան հովիտը ըսել է — անունը արուած էր հակոտնեայ, իմաստով մը այդ քաղաքին որ Սպանիական Ամերիկայի ամէնէն տգեղ և աղտոտ քաղաքն է, և որ առեւտրական կեդրոն մըն է մինակ։

Երկու Բարիզցի երիտասարդները այնքան ատեն մնացին այս ամէնը, որքան որ պիտի բաւէր երկրին նորութեան յարմարելու համար. այսինքն հոն տեղի ձեւով գլխարկ մը դնել, լեզուն զինուիլ մէյմէկ երկփողեան հրացանով, քարապիշոյով մը և երկայն դաշոյնով մը որ ծիկներնուն մէջ խոթուած էր։

Այս վիճակով ձգեցին այդ նառանգիստը, հեծած՝ երկու ընտիր ձիերու վրայ և ճամբայ ելան դէպի Սանթիակօ, այն իրիկունն իսկ երբ այս քաղաքին մէջ տեղի կ'ունենար 10 մահապարտներուն արիւնոտ վախճանը, զոր պատմեցինք նախորդ գլխուն մէջ։

Օդը չատ գեղեցիկ էր — փայլուն արեւի մը ճառագայթները կ'իյնային փոշիներուն վրայ և ճամբուն գայլամազները կ'ոսկեզօծէին։

—Ահ, յարեց Վալանթէն գոհունութեան հառաչով մը, երբ Շիլիի մայրաքաղաքը տանող լայն պողոտային վրայ էին, չատ աղէկ է ընչել այս երկրին, փարվոյի օդը, ինչպէս կը կոչեն։ Ահաւասիկ այնքան գովաբանուած Ամերիկային մէջն ենք, հիմա է որ պէտք է ոսկի գտնենք...

—Եւ Տօնա Բօզարիօն, յարեց կոմսը տխուր ձայնով մը։

—Ուրիշ օր չեղած զայն պիտի գտնենք յարեց Վալանթէն եռանդով։

Այս մխիթարիչ խօսքերուն վրայ, մտրակեց ձին և երկու երիտասարդները անհետացան ճամբուն ոլորտներուն մէջ։

(Շարունակելի)

)(93)(

«ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ» ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԹԵՐԹՕՆԸ

ՄԱՐԴ ՄԱՐԻՕ

Սիրոյ ՄՈԼՈՐԱՆՔԸ

ԺԲ.

Պզտիկ Լանարին

Երբէք չէր մտածած՝ այն թշուառութեան վրայ՝ որ պիտի տառապեցնէր լրագրին մէջ խօսուած մարդուն այրին և երկու զաւակները։

Մինակ իր վրայ՝ իր վերջին միջոցին վրայ խորհած էր, զոր պիտի կրնար գլուխ հանել այդ մարդուն սպաննումը։

Ամէն օր չարունակած էր կարդալ լրագիրին «Օրուան դէպքերը», իմանալու համար թէ դեռ գործին վրայ կը խօսէին։ Բայց լրագիրները լռած էին ալ, և ասով կը հետեւցուէր որ ոստիկանական հետազննդումները դեռ վերջ չէին գտած։

Լիւսիէն ալ Ֆաւրէօզ դեռ խոնարհութիւն չէր տեսեր ցորեկ առեն դուրս ելլալ։ Ամբողջ օրը այդ առանձնացած տունին մէջը ժամանակ կ'անցուցներ՝ առանց դուրս ելլել համարձակելու, և նոյն իսկ տունին յուրջերը պատել փորձելու, տեսնելի վախով մը տարեկուած։

Ոչ ոք գինքը կը ճանչնար։

Նոյն իսկ իրենց տունին տերը կ'անգիտանար իր անունը, որովհետեւ 200 ֆրանքնոց տարեգիրը անգամ Ժանին տանունին ուղղել տուած էր։

Տունին յուրջերը ալ մէկը կը տեսնուէր։

Ամէնէն մօտ բնակարաններն էին Մալինոներուն և Վալ-Սէտոնոներուն տուները։

Իրիկունը Բարիզ կ'երթար ան, ամէն օր գողցած դրամէն մաս մը տանելով իր հետ, և յուսալով բաղդը բանի իրեն համակերպեցնել։ Մանրաբնակի կայարանէն, ուր կ'ինչար, կառք մը կը բռներ մինչեւ իր խաղալու վայրը երթալու համար։

Լիւսիէն խաղացած ատենը երբ քիչ մը բան չահէր, կ'ուզէր ուրիշն օգտուիլ, ու վերջապէս կը կորսնցուներ բոլորն ալ։

Առ ընթացքով երեսուն երեք հազար ֆրանքը չատ երկար ատեն չպիտի կրնար տեւել։

Թշուառականը ուրիշ, աւելի ծանր զբաղումի մը ունէր հիմա, որ քանի մը օրէն ի վեր իր կնոջ քով անցուցած ժամերը աւելի երկարել կուտար։

Անձկանքով կը խորհէր ան քանի մտ եղող այն վայրկեան՝ ին վրայ, ուր Ժան մայր պիտի ելլար։

Ինչ ընելիքը կը խորհէր, և դեռ որոշում մը չէր կրցած տալ ինքզինքին։

Այդ կասկածելի պատահարը դուեակի մը ներկայութեան անհրաժեշտութիւնը պիտի զգացնել տար։

Պէտք պիտի ըլլար Մէօտոնի թաղապետութեան յայտնել ծնունդը, և այսպէսով ինքզինքին ճանչցնել տալ։

Ժան այս մասին չատ մը անգամներ հարցաքննած էր Լիւսիէնը, բայց ան նեղացած երեւոյթով մը պատասխանած էր ամէն անգամ։

—Ես կը մտածեմ կոր տա մասին... Չեմ գիտեր դեռ թէ ինչ պիտի ընենք։

Գիշեր մը տակաւն դժբաղդ կինը որովայնին մէջ ցաւեր մը զգաց, անգիտակ մայրական ցաւերուն, որոնք մեղմացան քիչ ետքը։

—Չեմ կարծեր որ դեռ ան ցաւերը ըլլան... Ինձի կը թուի թէ ան ցաւերը աւելի անասանելի պիտի ըլլան... Բայց ալ չպիտի ուշանան անոնք ալ... Ես յունուարի վերջերը հաշիւ ըրած էի, և փետրուարի վեցն ենք այսօր։

—Դիտե՛մ ըսաւ Լիւսիէն վշտացած երեւոյթով։ Կը կարծե՞ս որ ես երբեք առանց վրայ չեմ խորհիր։

—Դեռ մէկը չասինք քովերնիս։

—Այսօր Բարիզ պիտի երթամ, ըսաւ թշուառականը։ Ամէն բանէ առաջ դրամ պէտք է ինձի, և մէկ օրս մը չի կայ հոս։

Արդարեւ կը մտածէր ոգրիւր մը ճարել, հոգ չէ թէ ինչ միջոցով։ որովհետեւ առանքը պահածները չէր հարմարձակեր հրապարակ հանել։

Առաւն Ժան բաւական ինքզինքը գտած էր, և ալ ցաւ մը չէր զգար։

Այդ օրը Լիւսիէն չատ հանգիստ մտկնեցաւ, միտքը դրածէր երթալ Գարոն Վէրտիէին դիմել, ու անկէ քանի մը հազար ֆրանք փոխ առնել, յայտնելով այն փճացումը՝ որուն զոր ըլլալին մինչեւ ան ատեն դեռ չէր յայտնած անոր։

Սալօրականին պէս Մանբառնոսի կայարանը իջաւ չգիտնալէն, և փոխանակ կառը նստելու, քալելով հետեւեցաւ Ռէնէսի ճամբուն, որովհետեւ մինչեւ Պոնարտաթ փողոցի նստարին տունը երթալու ճամբան, հազիւ քսան վայրկեան կը տեւէր։

Այն պահուն երբ Վիէօ-Գոլօմպիէ փողոցին անկիւնը հասաւ, սարսուեցաւ կանգ առնել՝ Սէնենիքոլոի դպրոցին գոյր կրծկալներով, ու միեւնոյն տեսակ գլխարկներով աշակերտներուն անցքը չարգիլելու համար, որոնք սեղմ ու քով քովի կը քալէին, Սէն-Սիւլիսի եկեղեցին երթալու համար փողոցը ճեղքելով։

Ճանկարծ Ֆէլունէրու այս խումբէն աղայ մը դուրս ելաւ, և դէպի Ժանի ամուսինին կողմը վազելով,

—Ահա ինքը... գո՛ղը... կը ճանչնա՛ս ես զայն... Գոռաց։

Եւ Լիւսիէնին վրայ խոյանալով ասոր վերարկուն բռնեց և խախուտեցաւ։

Թշուառականը, որ յանկարծօրէն գոյնը նետած էր, այս յախուռն ամբաստանութեան դէմ զարհուրած, ինքզինքը պաշտպանել սկսաւ՝ յայտնի տակնուվրայութիւնով մը։

—Ո՞վ է սա փողոցի լակոտը, պօռաց իսկոյն փախչիլ փորձելով։ Ետենքէ։

—Ետենքէ մի։ Պիտի տեսնե՛նք..., ընդդիմախօսեց Պզտիկ Լանարի, որովհետեւ ինքն իսկ էր այդ դպրոցական աշակերտը։ Ձեզի լաւ կը ճանչնամ... Այն օրը, ուր դուք իմ հօրս թղթապանակը գողցաք, ես իր քովն էի։

—Պիտի ձգե՞ս սա վերարիուս... պօռաց Լիւսիէն սպառնալից շեշտով մը, և ուժգին ցնցումով մը, որ աղուն ձեռքերը ձգել տուաւ։

Այն ատեն պզտիկ Լանարին սկսաւ բոլոր ձայնովը գոռալ,

—Գո՞ղը... գողը... Ֆելո, այս մարդը հայրիկիս գողն է... բռնեցէ՛ք զայն...

Լիւսիէն ինքզինքը պաշտպանելով հեռանալ կը փորձէր, հակառակ իրեն չուրջը պատող ժողովուրդին. հակառակ Սէն-Նիքոլա վարժարանի աշակերտներուն՝ որոնք իր բոլորը կը խըռնուէին։

Պզտիկ Լանարի ուզեց կրկին բռնել զայն, ու դեռ կը պօռար.

—Բռնեցէ՛ք զայն. գո՛ղ է գող...։

Վիքտոր Լանարիին հօրը անձնասպանութեանը և այն պատճառները որոնք զայն այդ գործին մղած էին, արդէն յայտնի էր ամէնուն։

Դարոցին ամէնէն տարիքոտ և խոր աղաքները օգնել սկսան իրենց ընկերին, և ճամբորդներն ալ միջամտեցին, և բռնեցին Լիւսիէն որ Ֆաւրէօզը՝ որ անդադար կ'ամբաստաներ,

—Հրէշային բան է սա..., կ'ըսէր ան. Չեմ հասկնար թէ ի՞նչ ընել կ'ուզէ այս տղան... Ես չեմ ճանչնար այս տղան։

Թարգմ. ՇԱՀԻՆ

(Շարունակելի)

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԷՆ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆՈՒԱԾ 1853 ՍԵՊՏ. 26ԻՆ, ԵՒ ՈՒՂՂԱԿԻ ԿԱՌՈՒՑԱԿԱՆ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՆ ՆԵՐՔԵՒ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐ. ԴՐԱՄ ՄԻՆՉԵՒ 1901 1,150,030.616 ՖՐԱՆՔ — ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԷՆ Գերմանիոյ ամէնէն հզօր Ընկերութիւնն է — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ ՄԻՆՉԵՒ 1901 387,440,000 ՖՐԱՆՔ

ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԷՆ ամէն տեսակ ապահովագրութիւն կ'ընդունի, ինչպէս կեանք, օժիտ, արկած, ցկեանս թոշակ, և այլն։

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ

Ժողովրդական ապահովագրութիւն կեանքի վրայ, առանց բժշկական քննութեան

Կարելի է ապահովագրել իր կեանքը, կամ տղոց ու որբերու համար օժիտ մը, չաբաթական փոքր վճարումներով. — (Մեկնոյն պայմանները կանոնաւոր ապահովագրութեան համար)։

ԱՐԿԱԾԻ ՃԻՒՂ

Ապահովագրութիւն ՇՈԳԵՆԱՒԻ, ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՒ, ԹԻՒՆԷԼԻ, ԹՐԱՄՎԱՅԻ եւն. արկածներու դէմ, այլեւայլ ամէն կողմը և՝ ամբողջ կեանքի տեւողութեան ժամանակ, օրինակի համար չաբաթական փոքր վճարումով մը, այսինքն ՄԷԿ ՖՐԱՆՔՈՎ, և վճարելի միմիայն մէկ տարուան համար (որ կ'ընէ 52 ֆրանք) այսպէսով ամբողջ կեանքին մէջ ապահովագրուած կ'ըլլայ 10,000 ֆր. մահուան պարգեւ, 15,000 ֆր. արկածէն յառաջ եկած անկարողութեան պարգեւ, և օրական հինգ ֆրանք՝ ժամանակաւոր անկարողութեան պարգեւ։

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՍ դրամատունն է՝ ՕՍՄ. ԿԱՑՍ. ՊԱՆՔԱ. ի Պոլիս.= ՖՈՒԷՏԻ ԼԻՕՆԷ, ԳԵՐՄ. ԿԱՑՍ. Պ ՆՔԱՆ

ԼԻԱԶՕՐ ՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒՑԻՉ՝ ՄԻՀՐԱՆ ՍԻՆԵՄ-ԳԱԼՖԱՆԵԱՆ

Ղալաթիա Օսմ. Պանքային դէմը, Ինայէթ խան, թիւ 7, 8, 9 եւ Պոլիս Քնճզլեան խան թիւ 21 - 22

ՏՕՔԹ. ՄԱԼԽԱՍԵԱՆ

ԲԱՐԻԶԷՆ ՎԿԱՑՈՒԱԾ

Վիրաբոյժ, մանկաբարձ, մասնագէտ կանանց հիւանդութեանց.

Կը դարմանէ ներքին և արտաքին հիւանդութիւնները. կը կատարէ վիրաբուժական գործողութիւնները վերջին կատարելագործեալ դրութիւններով։

Բարիզի, Նանսիի հիւանդանոցներու մէջ երկար տարիներ օգնական բժշկի (էքսթէրն) պաշտօնը վարած ըլլալով, գործնական և փորձառական երկար ուսումնասիրութիւններ ընելէ վերջ՝ այս անգամ կ. Պոլիս եկած և հաստատուած է Բերա, Թարլա-Պաշի 136 թիւը։

Ծան. Հիւանդներ կ'ընդունի ամէն որ կէս օրէն վերջը իր բնակարանը, ժամը 1—3 (Ը. Ե.), Երեքշաբթի օրերը միեւնոյն ժամուն կը դարմանէ ձրիաբար կարօտ հիւանդները։

— Կ'ՈՒԶԷՔ —

Լաւագոյն պարող մը ըլլալ չատ քիչ ժամանակի մէջ, ու նոյն իսկ մէկ ամբողջ օրուան մէջ սովրիլ, խիստ դիւրասոյց մեթոտի ու մասնաւոր դասախօսութեան միակ պայմաններով

ԽԱՉԻԿ Մ. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆԻ

ՈՒՍՈՒՑԻՉ ՊԱՐԻ

Դիմեցէք՝ Բերայի կողմը Կալաթասարայ, Խրիսթաքի Խանի (Սիրէ տը Բերա) դրան մէջ սպիտիլ Մ. Աչիւի խանութը։

Պոլսոյ կողմը, Մեծ Շուկայ, Գալիփաքըլարի դուռը Ֆէսճի Սեպուհ աղայի խանութը։ 20—7

ՏՔԹ. Յ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

ՄԱՆՍԿԳԷՏ ԲԺԻՇԿ ՄՈՐԹԻ, ԳԱՂԻԱԿԱՆ ԱԽՏԻ, ԱՑԸՐԵՐՈՒ ԵՒ ԿԻՆԵՐՈՒ ԾՆՆԴԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ԵՒՆ. ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Ցիչեալ բժիշկը, որ 15 տարի չարունակ պաշտօնավարած է Գալաթիայի նահանգին հիւանդանոցներուն մէջ ուր վերոյիշեալ հիւանդութիւնները այնչափ տարածուած են, և որ 5 տարի չափ ալ Եւրոպայի այդ հիւանդութեանց յատուկ նշանաւոր հիւանդանոցներուն մէջ ուսումնասիրութիւններ կատարած, և գործնական փորձեր ըրած է և այս կերպով նոյն հիւանդութիւններու բուժման ամենավերջին մեթոտներուն մէջ ձեռնհասութիւն ձեռք բերած, այժմ հաստատուած է Բերա Պէյօղլը Բարմագ գաղու թիւ 10 տունը, և կէս օրէն մինչեւ ժամը 11 կը գտնուի Պոլիս, Պազէճ գափու պահականոցին դիմացը, Քիւչիւքեան դեղատունը, ուր կը դարմանէ վերոյիշեալ հիւանդութիւնները, որչափ ալ հինցած ալ ըլլան ատոնք։ Ուրբաթ օրերը ձրիաբար կը դարմանէ աղքատները։ 100—39

ՆՈՐԹ ՊՐԻԹԻՇ ՐՈՊԷՐ ՎԷ ՃԻՒՐԷՔԵԱՍԸ

ՄԷՐՔԷԶ ՏԷԲՕՍԸ

Էսկի Զապիյէ ճաssէսիճեսէ Թօմսօճ խանընցա

Տանանգլը, պիյիմի վէ զէրաֆէթիլէ մասրուֆ օլան արալան վէ Թէրաքիւի խալիս Ինկիլիզ լասթիգ գալոշլարըմզը պու սէնէ տահա մէթին վէ զարիֆ պիր սուրէթտէ իմալ իտիլմիշ տիր։ Թօքտան սաթուն ալմագ իսթէյէն տիւքքեանճըլար Էսկի Զապիյէ ճաստէսիսնէ Թօմսօն խանընտա քիտին մէրքէզ տէբօմզա կէլուպ միւպայաա իյլէսիքլէրինտէ հէմ քէնտիլէրինի վէ հէմ տէ միւշթէրիլէրինի մէմնուն իմիշ օլաճակլար տր։ Բէրաքէնտէ սուրէթիլէ միւպայաա իտէնէք օլան էհալիի միհրիբէտէ՝ պուլճաէքի մարգա իլէ մէնգուլ օլան պիրինճի նէվ խալիս Ինկիլիզ լասթիգ գալոշլարտան իշթիրա էյլէսիքլէրինտէ, հէր վէճհէյլէ մէմնուն վէ միւսթէֆիտ օլաճակլարը թէէմին օլունուր. լասթիք գալոշլարըմզը՝ ումում մէմալիրը շարգիյէ անէնքէսի — ԿԷՏՕՐԼ 54—54

ՖԷՆԻՔՍ ՕԹՐԻՇԻԷՆ

ԿԵՆԱՑ, ՀՐԴԵՀԻ, ԾՈՎՈՒ

ԿԱՑՍ. ՔԱԳ. ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ Ի ՎԻԵՆՆԱ 1860ԻՆ

Գրասենեակ Հաճօքալը խան, թիւ 52, 53, 54, 55, 56

ԼԻԱԶՕՐ ՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒՑԻՉ՝ Դ. ՖԵՐԱՏԵԱՆ

Ֆէնիքս Օթրիշէն Ընկերութեան կենաց ապահովագրութեան օրինակ մը. —

35 տարեկան մէկը որ կ'ուզէ ապահովագրուիլ Ֆէնիքս Օթրիշէն ընկերութեան 20000 ֆր.ի և քառնեհինգ տարուան համար, տարեկան 925.80 ֆրք. պիտի վճարէ. ու պայմանաժամուն պիտի առնայ 31266 ֆրք. հնչուն դրամ ամբողջովին։ Իսկ եթէ մեռնի զոր օրինակ, 10 տարին իր ժառանգորդները անմիջապէս պիտի ստանան 21314.62 ֆր.։

Այս ամէն գումարներ ԱՆՈՒԱՆԱԿԱՆ չեն, այլ ԻՐԱԿԱՆ, և Ֆէնիքս Օթրիշէն ընկերութիւնն այս գումարներուն վճարումն կ'երաշխաւորէ իւր բոլիսով։

ԱՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

— ՀԷՐՃԱՅԻ —

ԱՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ

ՅԱՃԱԽՈՐԴԱՑ

ԴԻՒՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

ՎԵՐՋԻՆ ԳԻՆ

ԵԹԷ Կ'ՈՒԶԷՔ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՈՇԱՐԷՂԷՆՆԵՐ ՈՒՆԵՆԱԼ

ԴԻՄԵՑԷՔ

Պոլիս Ոսկերչաց Շուկայ Մեծ-Փողոց, թիւ 13

ՀԷՐՃԱՅԻ վաճառատունը ունի եւրոպական ճաշակով պատրաստուած գոհարեղէններ, ամէնքն ալ առաջնակարգ ըլլալու պայմանով։

ՀԷՐՃԱՅԻ վաճառատան գիները անմրցելի են։

ՀԷՐՃԱՅԻ վաճառատունը ունի արծաթեղէն ապրանքներ։

ՀԷՐՃԱՅԻ վաճառատունը ունի ժամացոյցներ և արծաթեայ գաւազաններ։

ՊԱՑՄԱՆՆԵՐ

Հարիւրին 20 կանխիկ, մնացեալին համար չաբաթական հարիւրին 5 վճարում

ԿԱՆԽԻԿ ԳՈՆՈՒՆ ՀԱՄԱՐ ՀԱՐԻՒՐԻՆ 5 ԶԵՂՉ

Գործածուած գոհարեղէնները եթէ վնասուած չեն % 10 զեղչով ետ կ'առնուին։

ՍԻՆԿԷՐ

ՀԱՑԹԱՑԵՐԻՉ ԿԱՑՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱԼԱՏԱՆ

THE SINGER MANIFACTURING Co.

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան գնահատ. որ այլեւայլ ամէն կողմը տարածուած են, և բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարներն լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէր ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական և չքադրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մասնաճիւղեր՝ բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն ՍԻՆԿԷՐ Ընկերութեան վաճառատուններուն մէջ։

ԲԵՐԱ՝ 1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց թիւ 343 և 343 կրկին։ 2. Մեծ փողոց, Կալաթա Սէրայի դիմաց։

ԿԱԼԱԹԱ՝ 1. Սինկէր խան, Թիւնէլին ետեւ։ 2. Թրամվէյի կայարանին դիմաց։

ՊՈԼԻՍ՝ 1. Սուլթան Համամ թիւ 2։ 2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց թիւ 13։

ՍԿԻՒՏԱՐ՝ Զարչը պօյը թիւ 120։

ԴԱՍԵՐԸ ԵՒ ՆՈՐՈԴՈՒԹԻՒՆՔ ԶՐԻ

Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատեղին կը գտնուի, Բերա, Մեծ փողոց թիւ 343 և 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիւզ Օղլուի տունը։

Կեղծերէն զգուշանալու համար վերի նշանին ուշադրութիւն ընելու է։

ՈՒԷՍԹԴԸՐՆ

TORONTO WESTERN LONDON 1851

ԲԱՐԼԱՄԷՆԹՑՆԵՐ ԳԱՐԱՐԸ՝ ՄԱԽՍՈՒՄՍԵԼԱՓԹՕՐՈՆԹՕ ՎԷ ԼՕՆՏՐԱՏՍ

1851ՏԷ ԹԷՍԻՍ ՕԼՈՒՆՄԸՇ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ԻՆԿԻԼԻԶ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Թազմին օլունան զիյանլարին մէճմուի	ինկ. լիրա	6,000,000
Մէվճուտ ագչէ վէ հասըլաթը սէնէվիյէ	» »	1,250,000
Քեամիլէն թէէտիյէ օլունմուշ սէրմայէ	» »	410,000

Թուրքիա չիպէսինին միւտիրի ումումիսի. ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ

Իսթանպոլ, Պահէճ Գաբու, Անանիան խան, Ն՝ 20, 21, 22։

Թայրաբարտա իշկիւզար վէ միւթէպէր աճէնթէլէր արանըլմագա տրր

ԻՍԹԱՐ.— Շէհրիմիզին էն մասարուֆ ֆրանսըզ վէ Ալման գումաշանիալարըն սէրմայէսի հասըլաթրնա նիսպէթէն 100 % օլունուր հալա Ռուսթըրընքի 125 % տիր։ Իլթէ պու հագիգաթ Ուսթըրն բագիպլէրինէ թէֆէվվիւգ եթիարմէյէ էն պէօյուք թէէմինաթ տր։

ՀԱՑ ՍՆՏՈՒԿՃԻ ՀԱՐՄՆԻՒԹԻ

ՄԱՔՍՈՒՏ ԳԸԼԸՃՃԵԱՆ

Կ. Պոլիս, Էսկի-Զապիյէ

Ա Պ Ա Ռ Ի Կ

Մ Ի՛ ՈՒ Զ Է Ք

Զ Պ Ի Տ Ի

Տ Ա Մ

Ա Պ Ա Ռ Ի Կ

ԶԳԻՏԻ ՏԱՄ

Ճամբորդներու համար 5 % զեղչ

Ամուրիներու » 10 % »

Աղջիկներու » 50 % «

ԶՈՐՍ ԱՆԳԱՄ ԿԱՐԴՈՒՈՂՆԵՐՈՒ ԶՐԻ

Տէր և Տնօրէն

ՊՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐՃԱՆ

ՀԱՅԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՇԱՆ Կ. ՊԷՐՊԷՐԵԱՆԻ

ՏԱՐԵՑՈՅՑԸ

43 Պատկերներով զարդարուած

Կը պարունակէ

ԲԱՍԻՄի սրամիտ յօդուածները մեր ընտանեկան բարքերու վրայ,

Ա. ՓԱՆՈՍԵԱՆի ամէնէն սիրուն ստանաւորներէն մէկ քանին,

Մ. ԳԱԼԷՆԷՐԵԱՆի Ակնցիի նոր թիփերը. Սարբիտեա բանտիրի պատմութիւնը՝ Ակնցիներու բերնէ եղած, եւ թէ այդ տոհմակիցները ինչպէս կը մեկնեն հեռագիր, ֆոնօկրաֆը, եղեւրակցութիւնը, եւլն։

Եւրոպական բոլոր վէճհապատները եւ վէճհապատութիւններու պատկերներն ու անունգ իրարու հետ ունեցած ընտանեկան կապերը։

Նաեւ զուարճալիներ, առածներ, վէպեր, օգտակար գիտելիքներ, եւլն։

Գին 5 դահեկան || Ոգեպատրով 6 դրկ.

ՆՇԱՆ Կ. ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ, ՊԱՊ-ԱԼԻ ՃԱՏԷՍԻ 38

ԱՆՈՆՔ ՈՐ Չ'ՈՒԶԵՆ

1. Վ. Ե. Ցակոբեան ԱՆԴՂ-ՀԱՅ ԲԱՌԳԻՐՔԸ, գին 60 դհ. փեղեղ և փոստի համար 5 դհ.։

2. Դպրոցի Գիրքը, Նախ. տարի պատկ. 3 դհ., Ա. տարի պատկ. 4 դհ.

Պարտին դիմել միայն հրատարակչին և հեղինակին կեդր. Գրատունը, Զ. Էֆ. Թորոսեանի, Պոլիս, Զագմագճիլար թիւ 64։

Ուրիշներու դիմողներ կը ստանան բաշխք էջերով կամ պարբեր էջերէ և կամ քանա վն սպանաղ՝ ի մնաս իրենց՝ չանախնդիրներու ձեռք խաղալիք ըլլալով, ինչ որ քանիցս ստուգուած է։

Իսկ առաջիկայ տարի 15էն վերջ, Անգղ-Հայ Բառգիրքը պիտի ծախուի 85 ԴԱՀԵԿԱՆ անգեղջ։

ԴՊՐՈՑԻ ԳԻՐՔԸ

Տարր. Բ. տարի, չահեկան, բազմազան նիւթերով և ընդարձակ ծրագրով մը պատրաստուած Զ. Էֆ. Թորոսեանի՝

Մամուլի յանձնուած է

Գրատունը ձայնիւ կը կատարէ գրոց վերաբերեալ ո՛և է յանձնարարութիւն։ Ամէն վճարում դէպ կանխիկ է։ 20—7

ՍՈՒՐՀՈՒԼԷԹԼԷ ՍԱԹԸԾ

Ֆիլթրէյէնմիս հայիս զէյթուն եաղը սապօն վէ գահվէ

Գրրգ սէնէտէն պէրի սապօն վէ զէյթին եաղը իլէ մարրուճ Ըսթրթի Սուրլագա գումարանեաս թարաֆինտան պու քէրրէ Էվրօբատան ճէպ իլէ Ծէմիշ իսկէլէսինէ Քուրբը գումարեաս մազազաբնա վագ վէ մաքինա վարթարոյա, ուսուլը ֆէնիճի տարէսինէ երգանմըշ վէ սիւզիւմիւշ վէ մտտէի իսլալ իսէնէք հէր նէվ մեվաղ էճենէպիեէտէն արի խալիս վէ նէֆիս զէյթին եաղլարը մէվգբի ֆիրուսթա վագ օլունմուշ տրր։ Էնլի մէրգա արգա իսէրէրսէ, մէվքիր մաղազատան միւպաեաա իսէրէք պու քէրրէ Գոսգատա գատաֆինի գարշուսրնտա քէօչէ պաշընտան եէնի քիչատ օլունան 68 Ն՝ լը պագալիէ տիւքքեանրյա Ֆ-Թիֆնէ, Գարամանեսգուշնտա 29 Ն՝ լը ֆէսճի տիւքքեանրնտա սաթրլմագտա տրր։ Մէվքիր գումանեա թարաֆրնտան սուրէթը մախսուսէտ իմալ օլունան խալիս նէֆիս, սիւզիւմիւշ զէյթին եաղը վէ սապօն զիրբ օլունան տիւքքեանլարտա սաթիէտի ֆիյաթը մագթուլարրյա սաթրլմագտասարր։ Ղրշ.

Սիւզիւմիւշ զէյթուն եաղը գրյէսի 6

Խալիս սապօն գրյէսի 4

Տէօյլիմիւշ նէֆիս գահվէ գրյէսի 9

Պագագիրէ տիւքքանրտան հէր նէվ էրզագը նէֆիսէի մէթէէվվիյէ տարի էնվէն վէ մագճուճ ֆիեսթիա սաթրլմագտա տրր. սիւզիւմիւշ զէյթուն վէ սապօն, գահվէնին մախսուսիյէթիրի իսպաթ իտէնէ 25 լիրա վէրիլէճէք տիր։

6—6 ՖԷՆԻՔՃԻ ՄՈՒՍԱՔՃԻԱՆ